

Skolnämnden

Skolnämnden

kallas härmed till sammanträde **fredagen den 9 maj 2025 kl. 08:15 i KS-salen, Rådhuset.**

Hålltider för sammanträdet

08.15	Resursfördelningsmodell och socioekonomisk modell – Erik Ramström
09.00	Handlingsplan särskild begåvning – Markus Nordenberg
09.15	Paus
09.30	Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete – Marie Blomberg
09.45	Information från presidiet
10.00	Ärendegenomgång
10.20	Paus
10.30	Upprop
10.35	Beslutsmöte

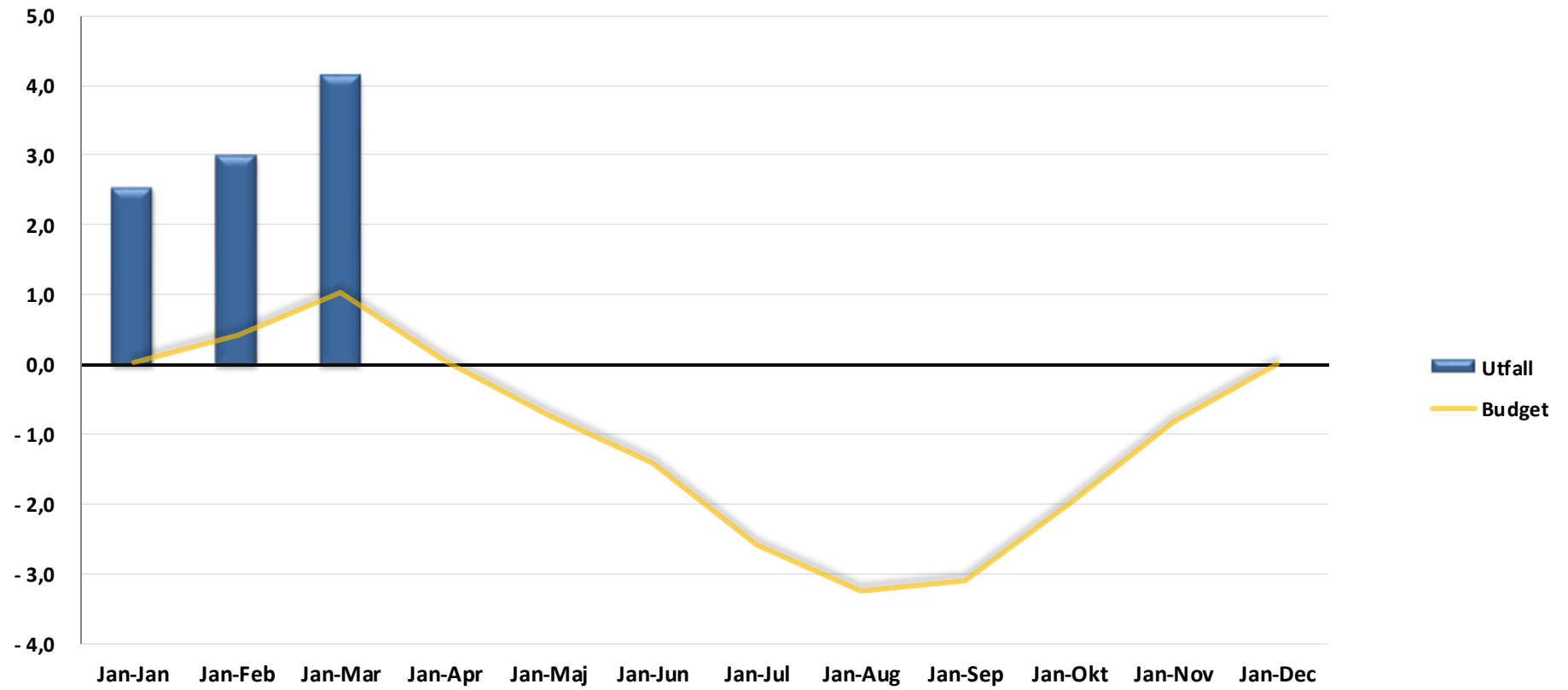
Föredragningslista

1. Val av ledamot att justera protokoll
2. Fastställande av föredragningslista
3. Ekonomisk uppföljning 2025
4. Ny resursfördelningsmodell
5. Ny socioekonomisk resursfördelningsmodell
6. Handlingsplan särskild begåvning
7. Information om uppföljande granskning
8. Uppdrag
9. Nya uppdrag
10. Ärenden hos Skolinspektionen och Barn- och elevombudet
11. Information och rapporter
12. Redovisning av delegationsbeslut
13. Delgivningar
14. Övrigt

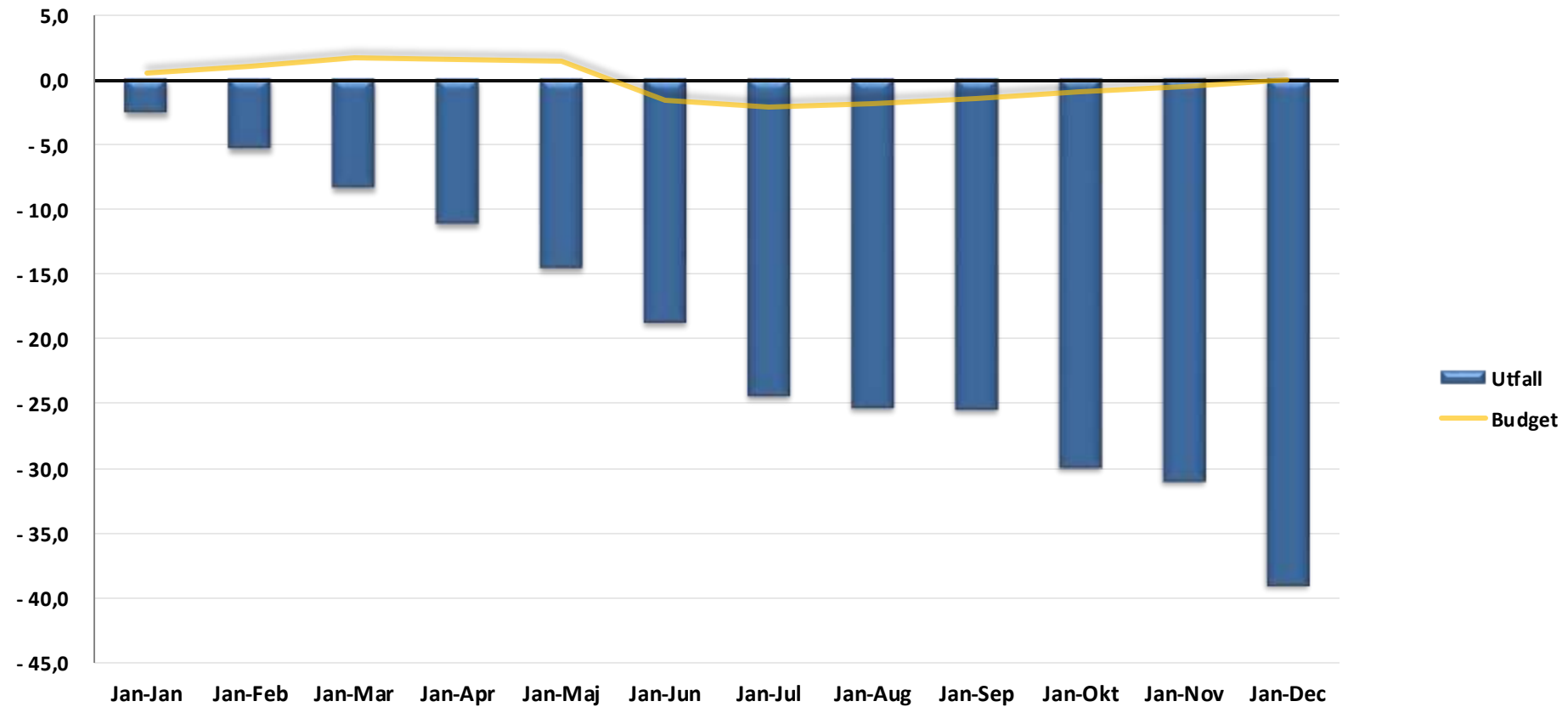
Nina Skyttberg
ordförande

Budgetuppföljning Mars 2025

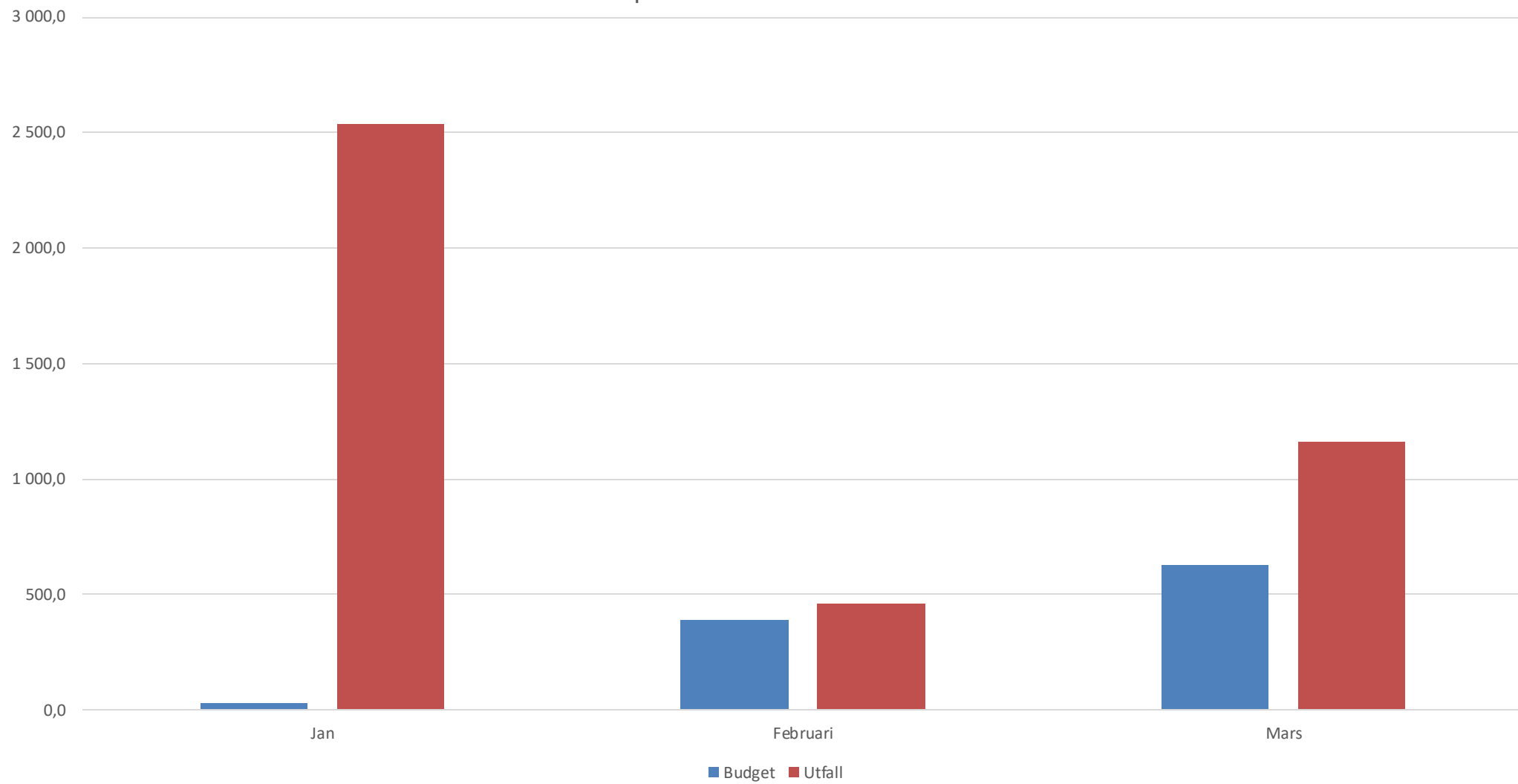
Skolnämndens resultat Jan-Mar 2025 i (mkr)

Skolnämndens resultat Jan-Dec 2024 i (mkr)

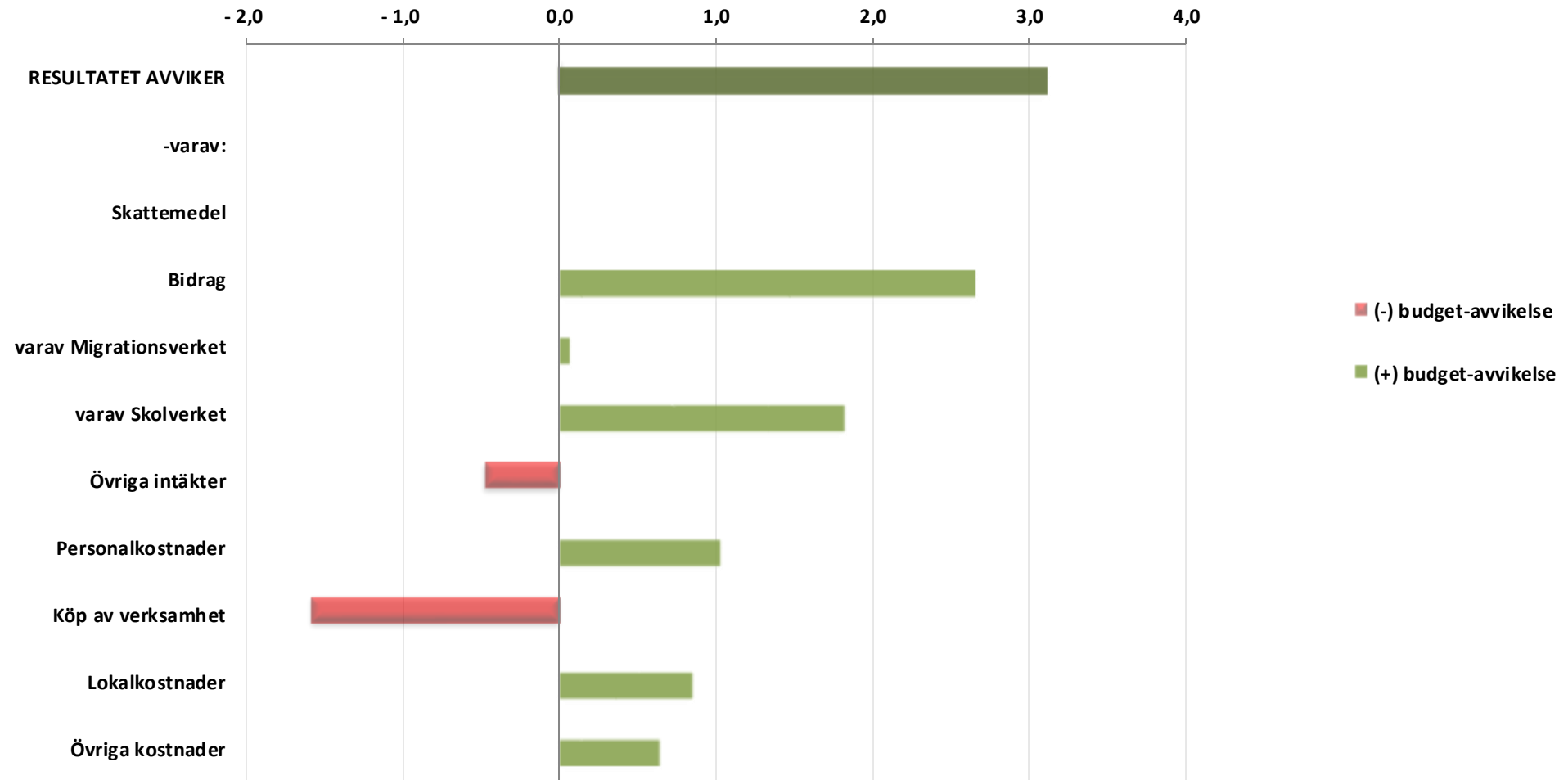

Skolnämndens utfall per månad 2025

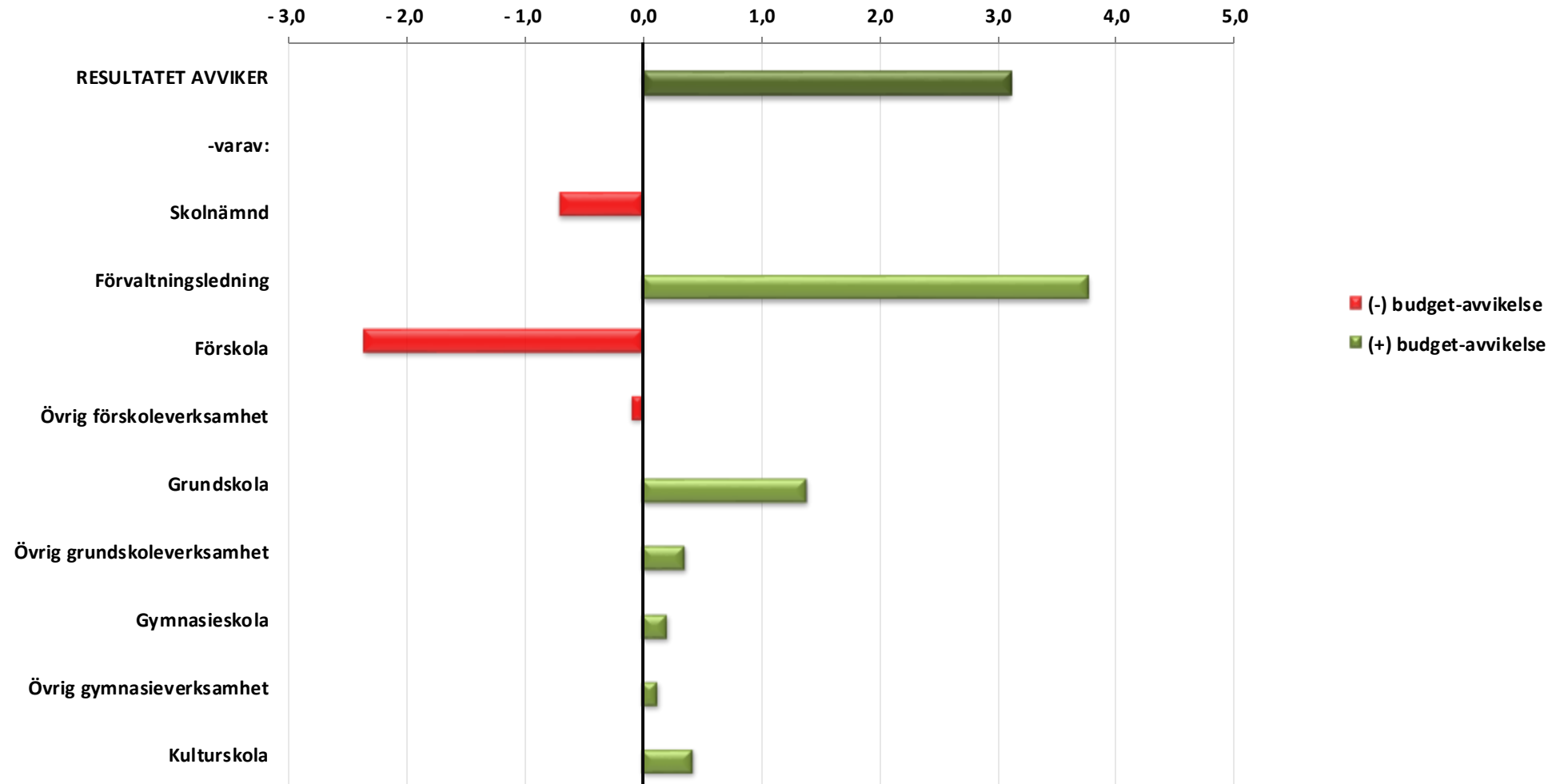
Skolnämndens budgetavvikelse Jan-Mar 2025 i (mkr)

Intäkter & Kostnader

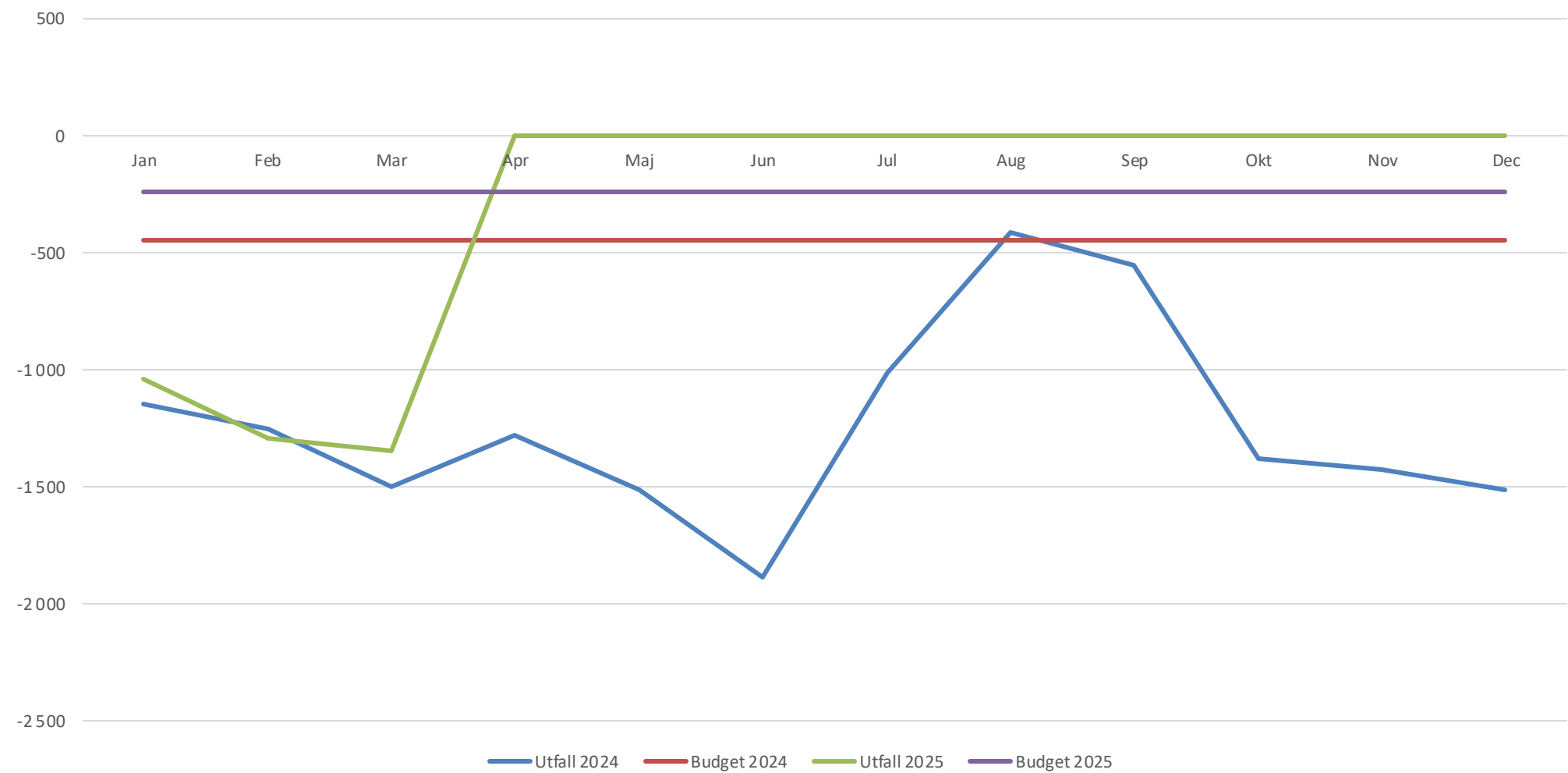

Skolnämndens budgetavvikelse Jan-Mar 2025 i (mkr)

Verksamhet

Timlön 2024 och 2025

Skolförvaltningen

Skolnämnden

Ny resursfördelningsmodell

Förslag till beslut

Skolförvaltningen föreslå skolnämnden besluta

att anta den nya resursfördelningsmodellen från 1 januari 2026.

Beskrivning av ärendet

Ett arbete har gjorts för att se över den nuvarande resursfördelningsmodellen och arbeta fram en ny resursfördelningsmodell som ska gälla från och med 1 januari 2026.

I arbetet har en omvärldsanalys gjorts för att se och analysera vilka delar som bedöms vara centrala för Härnösands kommun.

Resursfördelningsmodellen ska fördela resurser i form av grundbelopp till sina egna enheter och till fristående huvudmän där kommunen har elever placerade. Ett grundbelopp är ett belopp per barn/elev för deras skolgång i ett år. Fördelningen ska enligt skollagen ske på samma grunder oavsett huvudman, en så kallad likabehandlingsprincip. Grundbeloppet ska avse ersättning för omsorg och pedagogisk verksamhet, pedagogiskt material och utrustning, måltider, administration, mervärdeskatt och lokalkostnader. Efter den fördelningen sker en ny fördelning till enheterna, så kallad interpeng.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Den nya resursfördelningsmodellen kommer att kunna tillämpas likvärdigt oavsett storlek på tilldelad budget.

Marie Blomberg
Förvaltningschef

Erik Ramström
Controller

Bilagor

Resursfördelningsmodell Härnösands kommun

Resursfördelningsmodell Härnösands kommun

Dokumentnamn	Resursfördelningsmodell SKN 2026		Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Skolnämnden		Datum 20250509	Diarienummer 2025000232
Dokumentansvarig/processägare	Skolförvaltning	Version 1	Senast reviderad 20250423	Giltig t o m Tillsvidare
Dokumentinformation	Härnösands kommuns fördelningsmodell för skolnämndens ekonomiska ramar			
Dokumentet gäller för	Verksamheter inom barn och utbildning i Härnösands kommun			
Annan information	Giltig med start 1 januari 2026			

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Ny resursfördelningsmodell	4
3	Den nuvarande resursfördelningsmodellen	5
4	Den nya resursfördelningsmodellen	6
4.1	Omvärldsanalys	6
4.1.1	Granskade kommuner	7
4.2	Begreppsbeskrivning	7
4.2.1	Grundbelopp	7
4.2.2	Elevpeng	7
4.3	Extern beräkning	8
4.3.1	Barn/elevunderlag	9
4.3.2	Fördelning av det samlade grundbeloppunderlaget	10
4.4	Maxtaxa	11
4.5	Försäljning av plats	11
4.6	Asylersättningar	11
4.6.1	Fördelning inom respektive verksamhet	11
4.6.2	Grundbelopp fristående huvudmän	13
4.6.3	Socioekonomisk ersättning	13
4.7	Intern beräkning	13
4.7.1	Asylersättning internt	13
4.7.2	Lokalpeng	14
4.7.3	Centrala kostnader	14
4.7.4	Måltider	14

1 Sammanfattning

Modellen är framtagen för att få en rättvis fördelning av skolnämndens ekonomiska ramar samt öka transparensen såväl internt som externt. Det finns inget bestämt sätt att arbeta med resursfördelningen i en utbildningsnämnd men det finns lagar och regler att förhålla sig till. Det blir därmed upp till varje kommun att ta fram sin egen fördelningsmodell. Det kommer aldrig vara enkelt att fördela resurser så länge det finns olika förutsättningar i verksamheten som behöver kompenseras, kort sagt kan man säga att ju rättvisare fördelningen ska bli desto mer komplex blir fördelningsmodellen.

Omvärldsanalys har genomförts genom att granska och analysera andra kommuners resursfördelningsmodeller där flertalet använder sig av faktorer eller index för att ta fram hållbara relationer mellan grundbeloppen med anknytning till given budgetram. Fler och fler kommuner går mot att ha resursfördelning inom de anpassade verksamheterna.

Härnösands modell är utvecklad för att användas lika oavsett tilldelad budgetram ifrån kommunfullmäktige.

2 Ny resursfördelningsmodell

Resursfördelningsmodellen ska fördela resurser i form av grundbelopp till sina egna enheter och till fristående huvudmän där kommunen har elever placerade. Ett grundbelopp är ett belopp per barn/elev för deras skolgång i ett år. Fördelningen ska enligt skollagen ske på samma grunder oavsett huvudman, en så kallad likabehandlingsprincip. Grundbeloppet ska avse ersättning för omsorg och pedagogisk verksamhet, pedagogiskt material och utrustning, måltider, administration, mervärdeskatt och lokalkostnader. Sveriges kommuner och regioner (SKR) skriver nedan om resursfördelningen i olika kommuner.

Hur resurser bäst fördelas är en komplex fråga och det finns ingen universalmodell för resursfördelning som fungerar överallt. Det konstateras i rapporter från både Skolverket och Skolinspektionen ("Kommunernas resursfördelning till grundskolor", Skolverkets rapport 391 och "Kommunernas resursfördelning och arbete mot segregationens negativa effekter i skolväsendet", Skolverkets rapport 2014:01).

Oavsett vilken modell som används för att fördela resurser till skolorna så behöver den vara transparent och förutsägbar, så att varje skola vet vilka resurser som den har att röra sig med. Dessutom måste sättet att fördela pengar till skolorna accepteras och upplevas som rättvist. Det senare gäller inte minst om man tillämpar en så kallad socioekonomisk resursfördelning och styr pengar till skolorna efter deras elevsammansättning. Sättet att fördela pengar ska också främja en effektiv resursanvändning på skolorna, samtidigt som det är rektor som bedömer och avgör hur resurserna fördelas inom respektive skola.

Det som fördelas genom resursfördelningen är skattemedel och av statsbidragen fördelar modellen enbart maxtaxa bidraget eftersom det ansöks och disponeras av kommunen även för de fristående huvudmännen. Övriga statsbidrag söks enskilt av varje huvudman med olika ändamål och kommer inte att hanteras i resursfördelningsmodellen.

3 Den nuvarande resursfördelningsmodellen

Den nuvarande resursfördelningsmodellen har varit väl fungerande men svårhanterad. Vid uträkning av grundbeloppen parallellt med erhållen budgetramen från kommunfullmäktige har det krävts mycket arbete för att se om pengarna räcker till genom en avstämningsfunktion. Detta gör själva beräkningen svårhanterad och resurskrävande. Det har också varit svårt att kommunicera denna fördelningsmodell till chefer, politiker och övriga intressenter.

I resursfördelningsmodellen har grundbeloppen baserats på tidigare års grundbelopp, dvs det föregående årets grundbeloppet har räknats upp eller ned med en procentsats beslutad av skolledningen i avstämningen mot budgetramen. Med denna typ av fördelning riskerar man att hamna fel över tid. Varje grundbeloppskategori har räknats upp och ned i många år och till slut blir det svårt att härleda vad beloppen bestod av från början. För att ta reda på alla ändringar av grundbeloppen och analysera vad de idag består av behöver en härledning av grundbeloppsuträkningarna ske flera år bakåt i tiden för att hitta ett utgångsläge för den nuvarande resursfördelningsmodellen.

En stor del av den nuvarande resursfördelningsmodellen går att applicera i den nya resursfördelningsmodellen och beskrivs vidare i avsnittet den nya resursfördelningsmodellen. Det som fortsatt kommer att användas i den nya modellen är hanteringen av elevunderlaget, beräkning av lokalpeng samt hantering av centrala kostnader.

4 Den nya resursfördelningsmodellen

Det har varit många svängar med resursfördelningsmodellen som har inneburit många tester analyser och uträkningar av flera olika modeller och sätt att räkna på. Allting har ändå lett till slutsatsen att det i princip finns två vägar att välja. Den ena är att utgå från ett grundbelopp för att sedan summera ihop till en stor budget för hela skolnämndens ansvarsområde, det vill säga att man har en utgångspunkt i själva grundbeloppet. Den andra vägen är att utgå från given budgetram för att sedan fördela upp beloppet i grundbelopp. Den förstnämnda kan tyckas vara mer rättvis och ett sätt att garantera rätt medel för grundbeloppet. Men det gör också att kommunfullmäktige alltid behöver prioritera skolnämnden på bekostnad av andra nämnder. I praktiken kan det medföra att det blir ojämn fördelning mellan nämnderna, exempelvis om det råder inflation eller andra ej påverkbara krafter och skolnämnden då alltid ska få kompensation först så riskerar övriga nämnder att bli kraftigt försvagade ekonomiskt. Att utgå från given budgetram som förfarandet är i den nuvarande resursfördelningsmodellen blir därmed mer hållbart, men det kommer inte att garantera tillräcklig finansiering varje år. Även skolnämnden kommer att behöva vara restriktiv i sin verksamhet när sämre ekonomiska förutsättningar råder.

Den stora förändringen från tidigare resursfördelningsmodell blir att fördelningen av resurserna grundar i barn- och elevantalet tillsammans med en faktor istället för att grunda sig på barn- och elevantalet tillsammans med en procentuell uppräknings av grundbeloppen utifrån föregående års budget. Med den tidigare modellen fanns det en risk över tid att hamna i obalans mellan grundbeloppskategorierna, denna effekt regleras med den nya modellen genom att sätta en fast faktor.

Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola kommer i den nya modellen att få tilldelning genom resursfördelning till skillnad från den tidigare resursfördelningsmodellen då dessa verksamheter finansierades med rambudgetar. Syftet är att skapa en mer rättvis fördelning samt att det blir en mer lättarbetad och mindre resurskrävande metod då det inte krävs en särskild budgetering för de verksamheterna. Det medför även att köp av plats inom de anpassade skolorna budgeteras centralt på samma sätt som i övriga verksamhetsformer. Enheterna bär alltså enbart sina egna elevers kostnader. Även den nya modellen kommer att fördela medel utifrån av kommunfullmäktige given budgetram oavsett storlek på budgetramen.

4.1 Omvärldsanalys

I arbetet med ny modell har flera andra kommuners resursfördelningsmodeller granskats och analyserats för att hamna på rätt spår. Med hjälp av redan beprövade modeller och metoder tillsammans med delar av den tidigare resursfördelningsmodellen har en bra grund skapats utan att behöva uppfinna hela modellen på nytt.

Några av kommunerna använder sig av faktorer eller index på olika sätt för att fördela skattemedel, det skiljer sig åt vilken utgångspunkt de har i sina beräkningar. Beräkningarna kan i vissa kommuner utgå från själva

grundbeloppet och ibland från en given budgetram. För att kunna applicera en faktor/indexmodell i Härnösands kommun behöver fördelning av medel ske utifrån en given budgetram eftersom det är så beslutsordningen ser ut idag. Kommunfullmäktige beslutar om budgetramarna för respektive nämnd och nämnden tilldelas en "klumpsumma".

Vid granskning av andra kommuner och deras finansiering av de anpassade skolorna är det tydligt att fler och fler övergår till att ha resursfördelning istället för rambudgetering. Förutsättningarna ser olika ut i respektive kommun och även hur de olika grundbeloppskategorierna är utformade för de anpassade skolorna.

I omvärldsanalysen har det ingått kommuner som har likvärdiga befolkningsunderlag samt kommuner som nyligen har gjort om sina resursfördelningsmodeller. Modellerna från kommunerna av likvärdig storlek är särskilt intressanta eftersom de har likvärdiga barn och elevantal och därmed kan det råda ungefär samma förutsättningar som i Härnösands kommun. De kommuner som nyligen har gjort om sin resursfördelningsmodell är av intresse då man kan se vilka lösningar de har haft på liknande problematik som finns i Härnösands kommun.

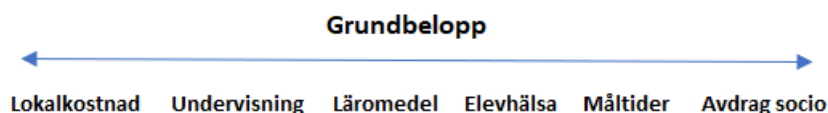
4.1.1 Granskade kommuner

- Hudiksvall
- Luleå
- Lycksele
- Piteå
- Timrå
- Umeå
- Alvesta
- Jönköping
- Västerås

4.2 Begreppsbeskrivning

4.2.1 Grundbelopp

Grundbeloppet är ett belopp per barn/elev som ska finansiera barnets/elevens utbildning i förskola/skola. Beloppet ska vara lika oavsett huvudman och ska täcka alla kostnader som är förenliga med utbildningen. Grundbeloppet disponeras enligt följande. Uträkning av grundbeloppen beskrivs i avsnittet extern beräkning.

4.2.2 Elevpeng

Elevpengen är det belopp kommunens egna enheter erhåller per elev. Den ska täcka allt förutom lokalkostnad, centrala kostnader och måltider. Uträkning av elevpeng beskrivs i avsnittet intern beräkning.

Extern beräkning	Grundbelopp
	-
	Socioekonomiskt avdrag
Intern beräkning	-
	Lokalskatt
	-
	Centralt bidrag
	-
	Måltider
	=
	Elevskatt

4.3 Extern beräkning

Kommunfullmäktige beslutar om budgetramarna för respektive nämnd i Härnösands kommun. Budgetramen som tilldelas skolenheten blir underlag för beräkning av grundbelopp och för rambudgetering. Verksamheter som undantas från grundbeloppsberäkningen är verksamheter inom skolenhetens ansvarsområde som har en rambudget, det dessa verksamheter har gemensamt är att de finansierar gemensamma kostnader oavsett huvudman dvs alla huvudmän, kommunala som fristående, ska få nytta av dessa kostnader. Även Anpassad grundskola och Anpassad gymnasieskola är kommungemensamma verksamheter och kostnader, dessa verksamheter är dock från och med denna resursfördelningsmodell grundbeloppsverksamheter. De kommungemensamma verksamheterna är aktuella för år 2026 och kan komma att ändras till andra budgetår.

- Skolenheten
- Tilläggsbelopp
- Inackorderingsbidrag
- Specialpedagogiska skolmyndigheten
- Technichus
- Myndighetsutövning
- Närvaroteamet/KAA
- Samverkan barn och ungas psykiska hälsa
- SkolFam
- Curlinggymnasiet
- Läns-gemensamt antagningskansli
- Samverkan gymnasiet och idrottsföreningar
- Olycksfallsförsäkringar
- Verksamhetssystem
- Extraordinärt stöd kommunal förskola

- Resursskola åk F-6
- Resursskola åk 7-9
- Stödverksamhet gymnasieskola
- Omsorg under kvällar och helger
- Kulturskola
- Öppen förskola

Det som återstår av skolnämndens budgetram efter att skolnämndens rambudgetar är frändragna är skolnämndens underlag för grundbeloppsberäkningen. Till detta ska även måltidsbudgeten, numera placerad i Samhällsnämnden, läggas till som underlag för grundbeloppsberäkningen.

Skolnämndens budgetram
-
Ramverksamheter
=
Skolnämndens grundbeloppsunderlag

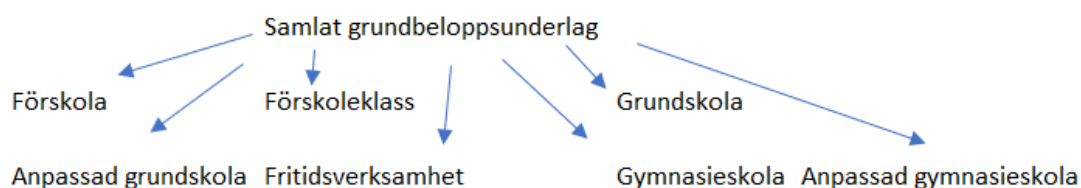
Skolnämndens grundbeloppsunderlag
+
Samhällsnämndens grundbeloppsunderlag (Måltiderna)
=
Samlat grundbeloppsunderlag

4.3.1 Barn/elevunderlag

Den senaste befolkningsprognosen från Statistiska centralbyrån (SCB) ligger till grund för beräkning av grundbelopp. SCB:s befolkningsprognos tar bland annat hänsyn till in- och utflyttning i kommunen och visar ett prognostiserat antal folkbokförda i kommunen. Utifrån SCB:s befolkningsprognos görs ytterligare justeringar av antalet barn och elever, exempelvis hur många elever som kommer att befinna sig inom anpassad grund- och gymnasieskola samt även hur många asylsökande barn och elever som förväntas ha sin utbildning inom respektive verksamhetsform.

4.3.2 Fördelning av det samlade grundbeloppsunderlaget

När de kommunövergripande rambudgetarna är fastställda för året återstår det att fördela det samlade grundbeloppsunderlaget till verksamheterna. Fördelningen per verksamhet genomförs utifrån två variabler: aktuellt elevantal och en faktor för respektive verksamhet. Dessa två variabler har valts eftersom elevantalet fluktuerar från år till år och faktorn för att kostnaden för de olika verksamheterna varierar. Genom detta bibehålls en konsekvent fördelning. Faktorena för året beslutas av förvaltningsledning. Tanken är inte att faktorena ska behöva ändras varje år utan förbli konstanta i så hög grad som möjligt men det kan ske förändringar inom lagstiftning och omvärld som medför att en reglering behöver ske. Utifrån detta får respektive verksamhet en given budget för året.

Exempel beräkning

Nedan visas ett exempel på hur elevantalet och faktorena samverkar där elevantalet är volymen. I exemplet är kategori 1 verksamhet förskola. Budgeten som ska fördelas är 5 000 000 kr. För att ta fram vilken budget som ska täcka hela förskolans kostnader för ett år multipliceras antalet förskolebarn 15 st med faktorn 1,2. Beräkningen ger då en reglerad volym eller ett reglerat barnantal på 18 st. För att se hur kategori 1 står i relation till övriga kategorier behöver samma beräkning ske inom kategori 2 (verksamhet förskoleklass) och kategori 3 (verksamhet grundskola). Då blir den ursprungliga budgeten fördelad utifrån elevantal och faktor. Om man i exemplet ändrar barn/elevantalet och/eller faktorn kommer budgeten att ändras men det är fortfarande 5 000 000 kr som ska fördelas.

Reglerad volym = Volym * faktor

Andel = Reglerad volym / Summa reglerad volym

Budget 5 000 000 kr					
	Volym	Faktor	Reglerad volym	Andel	Fördelad budget
Kategori 1	15	1,2	18	43%	2 142 857 kr
Kategori 2	10	1	10	24%	1 190 476 kr
Kategori 3	20	0,7	14	33%	1 666 667 kr
Summa	45		42		5 000 000 kr

När verksamheterna har fått sin budget för året tillkommer ytterligare intäkter till verksamheterna som ingår i finansieringen av grundbeloppen. Anledningen till att intäkterna läggs till efter fördelning av skattemedel är för att de inte ska fördelas lika mellan olika verksamhetsområden. Nedan beskrivs varje intäkt för sig.

4.4 Maxtaxa

Barnomsorgsavgifterna varierar beroende på föräldrarnas inkomstnivå i ett hushåll. Ju mer föräldrarna tjänar desto högre blir barnomsorgsavgiften men bara till en viss nivå som Skolverket kallar för inkomsttak. Bidraget maxtaxa är till för att finansiera den del av barnomsorgsavgifterna inom förskoleverksamhet, fritidsverksamhet och pedagogisk omsorg som överskrider Skolverkets årliga nivå för inkomsttak. Bidraget utökar grundbeloppsunderlaget för verksamheterna förskola, fritidsverksamheten och pedagogisk omsorg. Maxtaxa är det enda statsbidraget från Skolverket som ska fördelas på både kommunal huvudman och fristående huvudman. Övriga statsbidrag ansöks av respektive huvudman.

4.5 Försäljning av plats

Då kommunen har barn eller elever ifrån andra kommuner som har sin utbildning förlagd till Härnösands kommun uppstår en försäljning av plats, även kallad interkommunal ersättning. Ett barn eller en elev får sin placering i Härnösands kommun och ett ersättningsbelopp erhålls av barnets eller elevens hemkommun. Barnets/elevens hemkommun är där individen är folkbokförd. Det är alltid hemkommunen som finansierar sina folkbokförda barn och elevers skolplacering.

Försäljning av plats har tidigare varit en direkt intäkt till enheterna. Detta har medfört en ekonomisk ojämlikhet mellan enheterna. Enheterna har olika antal elever från andra kommuner och ersättningsbeloppen varierar beroende på verksamhetsform. För att åstadkomma en jämnare fördelning av resurserna placeras intäkten från den betalande kommunen till grundbeloppsunderlaget för respektive verksamhet. Enheterna får sedan ersättning i samma format som elevpengen för den aktuella grundbeloppskategorin. Syftet är att ge enheterna likvärdiga förutsättningar och bli mer jämförbara med varandra.

4.6 Asylersättningar

När kommunen har barn eller elever som är asylsökande finansieras barnets eller elevens skolgång delvis eller i sin helhet av Migrationsverket. Kommunen erhåller en ersättning för varje barn och elev som går i kommunens skolor, både kommunala och fristående förskolor och skolor. Ersättningsbeloppen varierar från år till år och är olika stora beroende på vilken verksamhet barnet eller eleven är placerad i. Ansökningsförfarandet för ersättningarna genomförs av kommunen oavsett vilken huvudman eleven är placerad hos. Är individen placerad på en fristående skola så betalar kommunen ut ersättningen till den fristående skolan när kommunen har erhållit utbetalningen från Migrationsverket. Varje huvudman väljer själv hur man använder ersättningen.

4.6.1 Fördelning inom respektive verksamhet

När det samlade grundbeloppsunderlaget är fördelat på verksamhetsformer måste det även fördelas på verksamheternas grundbeloppskategorier. En förändring som sker från den tidigare modellen är att grundskola och förskola delas upp i ett grundbelopp per ålder och årskurs. Detta gör att

fördelningen blir mer flexibel vid eventuella timplan- eller kostnadsförändringar. Det förenklar även datahanteringen vid analyser. Tillkommer gör även anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola som tidigare varit rambudgeterade. Det ger en ökad likvärdighet i resursfördelningen och ingen verksamhet blir prioriterad före en annan. Fördelningen inom verksamheterna görs enligt samma modell som fördelningen per verksamhet utifrån två variabler aktuellt elevantal och en faktor för respektive grundbeloppskategori. Faktorerna beslutas varje år av förvaltningsledning. Nedan beskrivs resonemangen inom respektive verksamhets faktorindelning. I samtliga verksamheter behöver hänsyn tas till det aktuella ekonomiska läget och försiktighet bör tillämpas i visionen att nå ändamålet med faktorerna. Stora förändringar från ett budgetår till ett annat riskerar det att skapa drastiska skillnader för enheterna, eventuella förändringar bör därmed spridas ut på flera år.

Förskola: Inom förskolan är kategorierna fördelade på 5 kategorier utifrån ålder 1-5 år. Faktorerna inom verksamhetsområde förskola baseras på en samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och på barnens åldersfördelning.

Förskoleklass: Inom förskoleklass är det endast en kategori förskoleklass. När det enbart är en kategori så finns det bara faktor 1 och då styrs beloppet helt av vad som tilldelades verksamhet förskoleklass i verksamhetsfördelningen.

Grundskola: Inom grundskolan är det 9 kategorier utifrån årskurs 1-9. Faktorerna inom verksamhetsområde grundskola bestäms utifrån en samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och ett ändamål att följa timplanen.

Anpassad grundskola: På anpassad grundskola är det 2 kategorier och det fördelas på Ämnen och Ämnesområden. Faktorerna inom anpassad grundskola bestäms utifrån en samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och utifrån behovsnivå inom kategorierna.

Fritidshemsverksamhet: Inom fritidsverksamhet är det 4 kategorier, Fritidsverksamhet F-åk 2, Fritidsverksamhet åk 3-6. Anpassad fritidsverksamhet Ämnen, Anpassad fritidsverksamhet Ämnesområden. Faktorerna inom fritidsverksamheten bestäms utifrån en samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och utifrån behovsnivå inom kategorierna.

Gymnasium: Inom gymnasiet är fördelningen på 19 kategorier utifrån antalet program. Varje enskilt program får ett unikt grundbelopp. Faktorerna inom gymnasieverksamheten bestäms utifrån en samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och med ändamål att följa timplan och riksprislistan.

Anpassad gymnasieskola: Inom Anpassad gymnasieskola är det fördelat på 4 kategorier utifrån antalet program, varje enskilt program får ett unikt grundbelopp. Faktorerna inom anpassad gymnasieskola bestäms utifrån en

samlad bedömning av det aktuella ekonomiska läget och utifrån behovsnivå inom kategorierna.

4.6.2 Grundbelopp fristående huvudmän

Grundbeloppen är lika för alla huvudmän, det som dock skiljer sig åt är att kommunen betalar momskompensation om sex procent och en administrations schablon om tre procent på ersättningen till fristående huvudmän. Innan beloppet utbetalas ska kommunen även dra av sina egna administrativa kostnader. De fristående huvudmännen ska innan påbörjat budgetår ha erhållit ett individuellt bidragsbeslut för huvudmannens bidrag från kommunen.

4.6.3 Socioekonomisk ersättning

Den socioekonomiska ersättningen fördelas enligt en egen resursfördelningsmodell. Beloppen som fördelas dras av från grundbeloppet innan utbetalning till de fristående huvudmännen och innan vidare beräkning av elevpeng till de kommunala enheterna. Den socioekonomiska resursfördelningen beslutas separat i skolnämnden, därmed beskrivs inte den fördelningen vidare i denna fördelningsmodell.

4.7 Intern beräkning

När grundbeloppet har beräknats och avdraget för socioekonomisk ersättning är frångått ska även lokalkostnaderna dras av från grundbeloppet. Lokalkostnaderna budgeteras centralt för att utjämna skillnader mellan enheterna. Ytterligare centrala kostnader såsom måltider, skolkontor och central elevhälsa dras bort ifrån grundbeloppet innan det slutligen resulterar i en elevpeng. Elevpengen är det belopp per barn eller elev som kommunens egna enheter erhåller och ska täcka enhetens kostnader för barnet eller eleven.

4.7.1 Asylersättning internt

Ersättningsbeloppen skiljer sig mycket ifrån kommunens egen elevpeng och skapar ojämlikhet i enheternas ekonomiska förutsättningar. Inom verksamhetsområde förskola är ersättningsbeloppet nästan hälften så stort som Härnösands kommuns egna grundbelopp. Inom verksamhetsområde grundskola är ersättningsbeloppet mellan 37% och 93% högre än kommunens egna grundbelopp. Om dessa intäkter placeras direkt till enheterna så gynnas och lastas vissa enheter markant av att ha asylsökande barn/elever och de asylsökande är inte med och finansierar lokaler, centrala kostnader samt måltider. För att jämna ut förutsättningarna för enheterna, placeras intäkten från Migrationsverket till grundbeloppsunderlaget. De asylsökande barnen eleverna får samma ersättning som alla andra barn och elever samt är med och delar på finansieringen av lokaler, centrala kostnader och måltider.

Antalet asylsökande barn och elever skiljer sig åt mellan enheterna och utifrån Migrationsverkets ersättningsmodell utbetalas olika belopp/barn och elev beroende på barnets/elevens ålder. I praktiken innebär det att en del enheter får en ersättning som är lägre än elevpengen och en del enheter får en ersättning som är högre än elevpengen.

För att jämna ut förutsättningarna för enheterna placeras intäkten från Migrationsverket till grundbeloppsunderlaget för respektive verksamhet och fördelas sedan till enheterna i samma format som elevpengen för den aktuella grundbeloppskategorin.

Utöver grundbeloppet ersätts enheterna inom några verksamheter med ett ytterligare belopp för de asylsökande barnen och eleverna. Denna ersättning är för de extra kostnader som följer för att skapa förutsättningar för ett bra integrerande, stödjande och lärande insatser/aktiviteter för de asylsökande barnen och eleverna.

De extra ersättningsbeloppen är enligt nedan.

Förskola: 10 000kr per barn och år.

Förskoleklass: 15 000kr per elev och år.

Grundskola åk 4-5: 25 000kr per elev och år.

Grundskola åk 1-3 och 6-9: 20 000kr per elev och år.

Fritids: 0kr.

Gymnasiet: 0kr.

4.7.2 Lokalpeng

Lokalpeng motsvarar den genomsnittliga lokalkostnaden per barn och elev som kommunen budgeteras ha inom respektive verksamhet. Lokalkostnaden förändras från år till år. Majoriteten av skolnämndens hyresavtal är indexuppräknade med konsumentprisindex (KPI) men avtalen varierar.

4.7.3 Centrala kostnader

Från grundbeloppet görs ett avdrag för kostnader som skolförvaltningen har valt att lägga centralt. Detta avdrag ska täcka kostnader som är gemensamma för alla kommunala enheter. Eftersom vissa statsbidrag allokeras till centrala budgetar så minskar de centrala posterna och frigör mer medel till elevpengen. De centrala kostnaderna kan variera från år till år beroende på olika intäkter samt hur förvaltningen fördelar kostnaderna.

Högre kostnader på centrala poster genererar en lägre elevpeng. Som följd av detta får enheterna också lägre kostnader.

Lägre kostnader på centrala poster genererar en högre elevpeng. Som följd av detta får också enheterna högre kostnader.

4.7.4 Måltider

Måltidskostnaderna är överförda och budgeterade på Samhällsnämnden. Det innebär att kostnaden inte ska täckas av elevpengen och behöver dras av från grundbeloppet före den slutliga elevpengen är beräknad.

Skolförvaltningen

Skolnämnden

Ny socioekonomisk resursfördelningsmodell

Förslag till beslut

Skolnämnden föreslås besluta

att från och med 2026 till socioekonomisk resursfördelningsmodell använda SCB:s riksmodell som beräkningsunderlag för verksamhetsform förskola,

att från och med 2026 till socioekonomisk resursfördelningsmodell använda SCB:s riksmodell som beräkningsunderlag för förskoleklass, fritidshem samt grundskola,

att av förskolans grundbelopp 2026 ska 8,5 procent omfördelas till socioekonomisk resursfördelning,

att av förskoleklassens grundbelopp 2026 ska 8,5 procent omfördelas till socioekonomisk resursfördelning,

att av fritidshemmens grundbelopp 2026 ska 8,5 procent omfördelas till socioekonomisk resursfördelning,

att av grundskolans grundbelopp 2026 ska 8,5 procent omfördelas till socioekonomisk resursfördelning,

att den socioekonomiska resursfördelningsmodellen utvärderas och ges möjlighet till revidering årligen inom ram för det systematiska kvalitetsarbetet.

Beskrivning av ärendet

Det tidigare beslutet för socioekonomisk resursfördelning löper ut 2025. Utifrån det har en utredning av gällande fördelningsmodell samt omvärldsanalys gjorts. Analysen av detta visar att flera kommuner övergår till att tillämpa SCB:s riksmodell eftersom den upplevs mer differentierad och fångar upp fler variabler.

Riksmodellen är detaljerad och viktad utifrån analyserad nationell statistik vilket gör den mer träffsäker än Härnösands kommuns föregående resursfördelningsmodell.

SCB gör en bedömning genom en regressionsanalys över kommunens förutsättningar för att utläsa vilken påverkan olika variabler har på elevernas förmåga att bli behörig till gymnasiet och vilken påverkan olika faktorer har på elever som i avgångsbetyg från grundskolan får icke godkänt i minst två ämnen.

Inom den föreslagna socioekonomiska modellen omfördelas en viss procent av grundbeloppet.

Omfördelningen görs genom ett avdrag från grundbeloppet. Det totala beloppet att omfördela enligt de beslutade socioekonomiska kriterierna inom respektive verksamhetsområde fördelas ut baserat på antal träffar per enhet och verksamhetsområde i SCB:s regressionsanalys.

SCB:s regressionsanalys baseras på de inskrivna eleverna inom respektive enhet och verksamhetsområde utifrån den mest aktuella befolkningsprognosen. Den socioekonomiska resursfördelningen ges som ett årligen fastslaget belopp per enhet och verksamhetsområde.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Den socioekonomiska resursfördelningsmodellen kommer att kunna tillämpas likvärdigt oavsett storlek på tilldelad budget.

Marie Blomberg
Förvaltningschef

Erik Ramström
Controller

Skolförvaltningen

Skolnämnden

Handlingsplan särskild begåvning

Förslag till beslut

Skolförvaltningen föreslår skolnämnden besluta

att anta handlingsplanen för särskild begåvning,

att uppdra åt skolförvaltningen att påbörja en implementering av handlingsplan för särskild begåvning med start fr. o. m. läsåret 2025/2026,

att uppdra åt skolförvaltningen att följa upp, utvärdera och vid behov revidera handlingsplan för särskild begåvning senast 20261231.

Beskrivning av ärendet

Enligt Skolverket (2024) är cirka fem procent av eleverna i svenska skolor särskilt begåvade. Dessa elever behöver andra utmaningar än sina jämnåriga klasskamrater. Fler och fler kommuner i landet har de senaste åren uppmärksammat behovet av att tillföra mer kunskaper i sina verksamheter om hur dessa ska kunna identifieras och utveckla undervisningen för elever med särskild begåvning. I Härnösands kommun saknas sedan tidigare en övergripande plan inom området. Denna handlingsplans syfte är att ge vägledning till Härnösands kommuns förskole- och skolverksamheter, gällande identifiering, kartläggning, undervisning och utveckling för elever med särskild begåvning. Handlingsplanen riktar sig till all personal, från förskola till gymnasium, för att skapa en röd tråd och öka graden av tidiga insatser. I handlingsplanen ges vägledning för förskolors och skolors arbete med att möta behov hos barn och elever med särskild begåvning. De verksamheter som omfattas av planen är förskolor, grundskolor och gymnasieskolan i Härnösands kommun.

Socialt perspektiv

Alla människor föds med olika förutsättningar och tillgångar för att utvecklas och lära. För vissa barn, med en stark inlärningslust och hög kognitiv förmåga, kan undervisningen i förskolan och skolan ibland vara otillräcklig för att stimulera och främja deras kunskapsutveckling. Deras behov av utmaningar och stöd är inte alltid tillgängliga inom den ordinarie

undervisningens ramar eller det utbildningssystem som finns. Att öka kunskap och kompetens för att möta dessa elever är att ta ansvar för en likvärdig skola för alla.

Ekonomiskt perspektiv

Att möta upp behov och skapa möjligheter för elever med särskild begåvning kan komma att behöva göras i samverkan inom ramen för kommunens befintliga verksamheter. Det i sig ska inte behöva få några betydande kostnader för skolnämndens budget.

Juridiskt perspektiv

I skollagen, 3 kap. 2 § slås fast att elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Utöver denna skrivning finns i läroplanerna för både förskola (Lpfö18), grundskola, förskoleklassen och fritidshem (Lgr22) och gymnasieskola (Gy11) skrivningar i linje med ovanstående skollagstext.

Beslutsunderlag

Skollag (SFS nr: 2010:800)

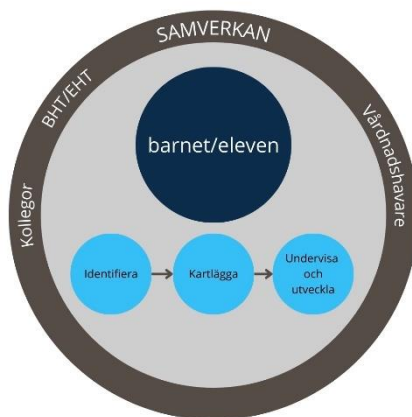
Marie Blomberg
Förvaltningschef

Markus Nordenberg
Verksamhetschef

Härnösands
kommun

Handlingsplan särskild begåvning

Dokumentnamn	Handlingsplan särskild begåvning		Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Skolnämnden		Datum 2025-05-09	Diarienummer SKN2025-
Dokumentansvarig/processägare	Verksamhetschef Elevhälsa	Version 1	Senast reviderad 2025-04-04	Giltig t o m 2030-12-31
Dokumentinformation	Handlingsplan för arbetet med särskilt begåvade elever.			
Dokumentet gäller för	Skolförvaltningen			
Annan information				

Inledning

Alla människor föds med olika förutsättningar och tillgångar för att utvecklas och lära. För vissa barn, med en stark inlärningslust och hög kognitiv förmåga, kan undervisningen i förskolan och skolan ibland vara otillräcklig för att stimulera och främja deras kunskapsutveckling. Deras behov av utmaningar och stöd, rymmer inte alltid inom den ordinarie undervisningens ramar eller det utbildningssystem som finns. När dessa elever uppmärksammas betraktas de ofta som resursstarka, vilket leder till att de ofta förväntas driva sin egen utveckling framåt under större delen av skoltiden (Liljedal, 2018).

I Skollagen, 3 kap. 2 § (SFS 2010:800) slås fast att:

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen (2022) belyser att det finns behov av att skolor utvecklar undervisningen för att bättre kunna möta elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Vidare lyfter Skolinspektionen vikten av tidiga insatser med att främja särskilt begåvade elevers lust att lära, för att undvika skolmisslyckanden. Idag uppmärksammas elever som lätt når målen inte i tillräcklig omfattning, då skolor har tydligare rutiner för att uppmärksamma elever som har svårigheter att nå målen.

På skolnivå saknas ofta gemensamma strategier för att identifiera elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att utveckla undervisningen för dessa elever.

Skolinspektionen (2022) lyfter vikten av ett gemensamt arbete; att personalen tillsammans funderar över hur de på bästa sätt kan identifiera och synliggöra dessa barn och elever, samt utvecklar rutiner för kartläggning och analys, för att kunna erbjuda elever träffsäkra insatser.

Härnösands kommun vill med denna handlingsplan vara med och bidra till en ökad kunskap om hur undervisning, genom samverkan, kan utvecklas för att bättre tillgodose behov hos särskilt begåvade barn och elever. Handlingsplanen riktar sig till all personal, från förskola till gymnasium, för att skapa en röd tråd och öka graden av tidiga insatser.

I handlingsplanen ges vägledning för förskolors och skolors arbete med att möta behov hos barn och elever med särskild begåvning. De verksamheter som omfattas av planen är förskolor, grundskolor och gymnasieskolan i Härnösands kommun.

I de allmänna delarna i handlingsplanen har vi valt att använda begreppet elever även för barn i förskolan.

Syfte

Handlingsplanens syfte är att ge vägledning till Härnösands kommuns förskole- och skolverksamheter, gällande identifiering, kartläggning, undervisning och utveckling för elever med särskild begåvning.

Begreppet särskild begåvning

Enligt Skolverket (2024) är cirka 5 procent av eleverna i svenska skolor särskilt begåvade. Dessa elever behöver **andra utmaningar** än sina jämnåriga klasskamrater. Förändringar i skollagen (2010) förtydligar att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges **ledning och stimulans** för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Ett barn med särskild begåvning har ofta en hög inlärningshastighet och lär sig ofta på djupet. Ett särskilt begåvat barn har ofta begåvningsområden som inte alltid blir synliga i förskolan eller i skolan. Särskild begåvning skiljer sig åt mellan olika barn och tar sig olika uttryck (Kreger Silverman, 2016).

Det finns olika modeller som används för att beskriva vad särskild begåvning är. En av de allra vanligaste är Renzullis (2005) treringsmodell. I den modellen utgår Renzulli ifrån begreppet särskilt begåvat beteende och menar att det uppstår genom en interaktion mellan tre grundläggande delar av mänskliga förmågor: övergenomsnittliga allmänna och/eller specifika förmågor, hög uthållighet i form av motivation samt hög kreativitet. Detta visualiseras i figur 1.

Figur 1. Renzulli's three-ring model.

I den här handlingsplanen har vi valt att definiera särskild begåvning på följande sätt:

Särskilt begåvad "är en elev som har en hög begåvning, vilket innebär att eleven lär sig snabbare och mer på djupet. Eleven drivs också av kunskapstörst, oavsett vad skolan ser. Elevens kognition är mer abstrakt och komplex, varför eleven behöver en anpassad undervisning. Ofta har en särbegåvad elev spetstalanger och begåvningsområden som är utmärkande, men som kanske inte alltid syns i klassrummet" (Liljedahl, 2017, s.13-14).

Särskilt begåvade elever kan också vara högpresterande och högpresterande elever kan vara särskilt begåvade, men det vanligaste är att särskilt begåvade elever inte är högpresterande. I tabell 1 ges exempel på skillnader mellan särskilt begåvade elever respektive högpresterande elever, såsom det framställs av Kreger Silverman (2016).

Tabell 1. Exempel på skillnader mellan särskilt begåvade elever respektive högpresterande elever

Särskilt begåvade barn/elever	Högpresterande barn/elever
Ställer frågor	Kan svaret
Är nyfikna	Är intresserade
Har tokiga idéer	Har goda idéer
Sysselsätter sig med andra saker men klarar sig ändå	Arbetar hårt
Diskuterar frågor och utvecklar	Besvarar frågor
Visar starka åsikter och synpunkter	Lyssnar med intresse
Kan redan	Lär sig snabbt
Föredrar vuxnas sällskap	Trivs med jämnåriga kamrater
Skapar nytt	Kopierar
Tycker om att lära	Tycker om skolan
Bearbetar information	Tar emot information
Njuter av komplexitet	Föredrar steg-för-steg-progression
Är ofta mycket självkritiska	Är nöjda med sitt lärande
Tänker abstrakt	Förstår idéer

Särskild begåvning i styrdokument

I 3 kap. 2 § av Skollagen (SFS 2010:800) står skrivet att:

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. ...Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I Läroplan för förskolan (Lpfö18) står skrivet om utbildningen att:

Den ska kontinuerligt utmana barnen vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt.

I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) står skrivet att:

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

I Läroplan för gymnasiet (Gy11) står skrivet att:

Varje elev ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,

Vikten av att upptäcka särskild begåvning

Många elever med särskild begåvning upplever skolan som frustrerande och meningslös (Persson, 2010). Sims (2021) menar att ständigt behöva vänta på att något ska ske kan vara en frustrerande upplevelse för många. Ett barn som redan har lärt sig läsa och skriva och som präglas av nyfikenhet och lust att utforska riskerar därför att hamna i konflikt med skolans struktur, förväntade inlärningstakt och beteendenormer redan vid inträdet i den obligatoriska förskoleklassen. Om vi dessutom beaktar den sociala känslighet som, enligt experter (Kreger Silverman 2016; Persson 2010), ofta kännetecknar begåvade barn, blir riskerna ännu tydligare. Utan en tidig medvetenhet om att individer har olika förutsättningar vad gäller begåvning, och utan insikt om att dessa skillnader påverkar både lärandet och hur världen uppfattas i stort, riskerar många begåvade elever att fara illa i skolan.

Särskilt begåvade elever behöver olika anpassningar av undervisningen. Liljedahl (2017) menar att en del av de särskilt begåvade eleverna kan underpresterar, uppvisa koncentrationssvårigheter och/eller lida av psykisk ohälsa. De kan tappa intresset för skolan, hamna i skolfrånvaro, avbryta studierna eller få problem med studier på högre nivå på grund av bristande studieteknik. Utan anpassad undervisning kan eleverna bli passiva eller utåtagerande och uppfattas som annorlunda.

Det föreligger också stor risk för att särskilt begåvade elever felaktigt diagnosticeras. De vanligaste feldiagnoserna är ADHD, trottsyndrom, tvångssyndrom och diagnos inom autismspektrum. Särskilt begåvade barn kan vara väldigt intensiva i mycket av det de gör såsom intellektuella sysselsättningar, syskonrivalitet, maktkamper med auktoriteter eller i sina känslomässiga reaktioner och kan därigenom hamna i konflikt med sin omgivning (Kreger Silverman, 2016).

Identifiera och kartlägga

Upptäck särskild begåvning i förskolan

”Ju tidigare vi kan ge stöd till begåvade barn, desto lättare blir deras resa genom `systemet` och desto bättre blir deras självförståelse, vilket förbättrar deras psykiska hälsa.”

(Sims, 2021, s.136)

Kännetecknen att vara uppmärksam på i förskolan kan vara att barnen har stort ordförråd, utmärkt minne och utpräglad humor. De kan vara observanta och nyfikna, bra på pussel, ha fallenhet för siffror, tidiga läsare eller tidigt intresserade av böcker, intensiva, känsliga, kreativa och problemlösare (Liljedahl, 2018; Branca Lie, 2017). Sims (2021) nämner även exempel som att barnet har mindre behov av sömn, är självständigt, tycker om högläsning och har uthållighet.

Samverkan med vårdnadshavare

Ekesryd Nordström (2024) betonar vikten av samarbetet med föräldrar i förskolan och menar att de ofta är en outnyttjad resurs. Även Sims (2021) lyfter vikten av att etablera en god samverkan med föräldrar i arbetet runt barnet. Sims (2021) pekar på det faktum att forskning visar att det är lättare för föräldrar än för pedagoger att upptäcka begåvning hos små barn. Det har visat sig positivt och framgångsrikt i samarbetet mellan förskola och vårdnadshavare att lägga fokus på det enskilda barnet snarare än att jämföra med andra barn i barngruppen. Ett gott och öppet samarbete mellan förskolan och vårdnadshavarna gynnar barnets utveckling och lärande (Davis, 2014).

Upptäck särskild begåvning i skolan

Elever med särskild begåvning finns inom olika områden - akademiska; språk, matematik och naturvetenskap men även idrottsliga och estetiska. Det är inte alltid enkelt att upptäcka barn och elever med särskild begåvning och det kan vara extra svårt att upptäcka flickor och nyanlända. Ibland har särskilt begåvade gett upp sina försök att bli sedda utifrån sina särskilda behov av utmaningar och i stället börjat underprestera, uppfattas ointresserade, vara utagerande, eller till och med försöka dölja sin begåvning (Skolverket, 2024; Sims, 2021). Enligt Persson (1997) upptäcks inte de flesta särskilt begåvade, varken av föräldrar eller skola. Se Tabell 1 samt Bilaga 1 för exempel på egenskaper hos elever med särskild begåvning.

Samverkan med vårdnadshavare

Trygga relationer och ett gott samarbete mellan skola och vårdnadshavare främjar elevens utveckling. Studier har visat att när föräldrar, i samtal med skolan, påtalar särskild begåvning hos sitt barn har de oftast rätt (Silverman, 2016; Sims, 2021; Liljedahl, 2018). För att hem- och skolsamarbeten ska vara framgångsrika betonas vikten av att fokusera på det enskilda barnets kunskapsutveckling, snarare än att jämföra barns olika förmågor. Andra viktiga aspekter som lyfts fram inkluderar att se föräldrar som en resurs i utbildningssammanhang och att betrakta deras engagemang, oavsett nivå, som en positiv grund att bygga vidare på (Davis, 2014).

Kartlägga

Mellroth (2024) rekommenderar att genomföra kartläggningen med befintlig rutin för pedagogisk kartläggning som utgångspunkt. Kunskapskartläggningen behöver vara kvalitativ, objektiv och fånga barnets hela skolsituation, undersöka elevens kunskaps- och förståelsenivåer, samt förmåga att se samband och dra slutsatser (Liljedahl 2017). Vidare beskriver Liljedahl (2017) och Mellroth (2024) vikten av att leta efter elevens absoluta kunskapstak, samt ringa in spetsområden, dolda förmågor, behov och intresseområden. Be om att få titta på alster/konstruktioner eleven gjort hemma och ta i samtal med vårdnadshavarna reda på vad de tänker om elevens kunskapsnivå. Efter analys av kartläggningens resultat tas beslut om insatser, planering av undervisning, inkluderat acceleration och berikning (Sims, 2021; Liljedahl, 2017; Mellroth, 2024). Resultatet av kartläggningen ska återkopplas till eleven, vårdnadshavarna och undervisande personal runt eleven. Målet är att ge möjligheter för eleven att öka sina prestationer utifrån sina förutsättningar (Mellroth, 2024).

Kartläggaren behöver ha förståelse för att "taket" kan variera beroende på ämne samt att även kunskapsluckor kan hittas. Liljedahl (2017) menar att kunskapsluckor lätt kan överbryggas av en särskilt begåvad elev om denne blir motiverad att göra det och därför bör det inte läggas för stor vikt vid kunskapsluckor.

Liljedahl (2017) rekommenderar att eleven ges obegränsad tid då särskilt begåvade oftast vill ha god tid på sig att tänka, samt att låta eleven redogöra för sina svar då "taket kan ligga bortom det skrivna. Det händer även att särskilt begåvade kan krångla till det och svara fel, då de inte tror att en fråga kan vara så enkel.

Kartläggarens kompetens och förmåga att föra samtal med eleven, vårdnadshavare och andra lärare är viktigast. Själva kartläggningsmaterialet är därför underordnat, men en utgångspunkt kan vara att välja bland äldre nationella prov, Skolverkets kartläggningsmaterial och andra tillgängliga kartläggningsmaterial (Liljedahl, 2017; Sims, 2021). Ytterligare en utgångspunkt är att prova med tre årskurser högre i de ämnen där eleven uppfattas ha mycket goda kunskaper. Men var flexibel och fundera över vad som är lämplig nivå per ämne (Mellroth, 2024). Frågor att besvara vid val av kartläggningsmaterial är enligt Liljedahl (2017): Kräver det förförståelse? Kräver det förmågor eleven inte behärskar, t.ex. skriva för hand? Vad mäter det och har det ett tak? Hur kan kartläggningen genomföras utan att eleven upplever stress och oro?

Bemöta barn och elever

Skolverket (2024) sammanfattar på följande sätt hur särskilt begåvade elever kan bemötas:

- Utmana eleven intellektuellt och kunskapsmässigt, med möjligheter till diskussioner med komplexa resonemang och skapa möjligheter till samarbete med andra särskilt begåvade.
- Ge eleven möjligheter att utveckla färdigheter och studieteknik och därmed förutsättningar för att lyckas i högre studier.
- Stöd från lärare genom acceptans och respekt är helt avgörande för elevens socioemotionella utveckling.

Undervisa och utveckla

I forskning om särskild begåvning anges acceleration, berikning, coachning och differentierad undervisning som gynnsamma strategier för särskilt begåvade elevers undervisning, utveckling och lärande.

Acceleration i förskolan

- Uppflyttning till förskoleklass eller skola.
- Partiell uppflyttning där barnet får delta i undervisning med äldre barn några tillfällen/vecka.
- Accelerationsgrupp där barnet arbetar med projekt inom t.ex. film, teater, samhällsfrågor tillsammans med likasinnade (Liljedahl, 2018).

Berikning i förskolan

Barn med särskild begåvning har ofta ett behov av att "få göra på riktigt". Liljedahl (2018) menar att berikande insatser därför är av stor betydelse och skapar meningsfullhet för barnet. Det kan handla om allt från att hjälpa de vuxna med ett förbättringsprojekt på förskolan, skriva ett brev till en myndighetsperson, till att skriva en egen bok. Högläsning och boksamtal om mer komplex litteratur är även det exempel på något som kan uppskattas högt enligt Liljedahl (2018). Viktigt är att det finns en mottagare för barnets arbete; publik, läsare, samtalspartner. Utgå från barnets nyfikenhet och ge stöd med ramar som t.ex. tydliga del – och slutmål (Liljedahl, 2018).

Differentiering i förskolan

Ekesryd Nordström (2024) menar att förskolans verksamhet i sig är gynnsam för särskilt begåvade barn; pedagoger i team som växeldrar, flexibla lärmiljöer och kreativt skapande i åldersblandade grupper. Sims (2021) lyfter följande undervisningsstrategier för förskolan: differentiering genom mer komplexa, kreativa och utmanande uppgifter inom aktuellt undervisningsområde, att ställa frågor på en högre nivå, samt ge barnen möjlighet att arbeta med likasinnade.

Acceleration i skolan

Acceleration innebär att eleven ges möjlighet att arbeta i en snabbare takt än sina jämnåriga skolkamrater, till exempel genom tidigare skolstart, att flytta upp en eller flera årskurser eller att läsa vissa ämnen med äldre elever. Kartläggningen som genomförs ligger till grund för beslut om vilken typ av acceleration som kan vara lämplig för den aktuella eleven. Beslutet fattas i samverkan mellan lärare, EHT och vårdnadshavare utifrån organisatoriska och pedagogiska förutsättningar (Kreger Silverman, 2016; Sims, 2021; Skolverket, 2024).

Berikning i skolan

Med *berikning* avses möjligheten för eleven att utforska ett ämne eller ämnesområde brett eller på djupet för att möta efterfrågan på utmaningar i lärandet genom mer avancerade undervisningsmoment.

Liljedahl (2022) betonar vikten av meningsfullhet och djup; att allt med djup upplevs som mer meningsfullt av elever med särskild begåvning. Ett sätt att åstadkomma det är att levandegöra innehållet i undervisningen genom t.ex. karaktärer och historiska personer. Av vikt är också att eleven regelbundet får presentera sina resultat för en uppskattande och uppmuntrande publik, t.ex. klassen.

Liljedahl (2017;2022) ger exempel på en berikningsmodell i olika steg. Ett steg kan vara att starta ett berikningsteam på skolan med elever, lärare som handleder och inbjudna externa aktörer, t.ex. professorer, konstnärer, och företagare. Deltagarna hjälps åt att ordna föreläsningar, workshops och utnyttjar tekniken för möjligheter online. Plats och tid kan även vara utanför skolan. Ett annat steg kan vara att anordna seminarium där ämnen fördjupas och breddas och med möjlighet för eleverna att diskutera med likasinnade. Ytterligare ett steg omfattar verkliga projekt för att få möjlighet att "göra på riktigt", t.ex. skapa Ted Talks, konserter, starta företag eller skapa en konstutställning. Eller att arbeta i projekt till gagn för andra, t.ex. skapa och leda olika arrangemang som schackturnering, novelltävling eller föreställning.

Coachning i Skolan

Särskilt begåvade elever har ofta behov av ett mer individuellt stöd, exempelvis genom mentorskap eller *coachning*. Det hjälper dem att hitta och upprätthålla sin motivation och sina drivkrafter, samt att utveckla en positiv självbild, då de sällan har jämnåriga att spegla sig i. Ett enda meningsfullt samtal kan ha en stor inverkan genom att ge förståelse och bekräftelse, men för en positiv utveckling krävs kontinuerlig stimulans och en accepterande miljö (Kreger Silverman, 2016; Sims, 2021).

Differentierad undervisning

I en *differentierad* undervisning får eleverna möjlighet att arbeta på varierande nivåer och med olika metoder inom samma kunskapsområde. Den differentierade undervisningen utgår från gemenskap, tar tillvara olikheter och främjar delaktighet. Differentieringen sker genom att undervisningen erbjuder flera olika sätt att nå målet (Sims, 2021; Skolverket, 2024; Tomlinson, 2016).

Det är också av stor betydelse för särskilt begåvade elever att de får arbeta med sådana uppgifter och aktiviteter som bidrar till att de tillägnar sig välfungerande strategier för studieteknik (Brainchild, 2016).

Organisatoriska förutsättningar

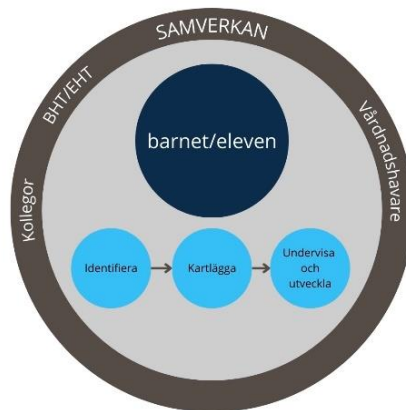
Kompetensutveckling

Enligt Skolverket (2024) kan kompetensutvecklingen på skolor till en början handla om att skapa en ökad medvetenhet om elever med särskild begåvning och om hur skolan kan öka kunskapen om att identifiera elever och anpassa undervisningen för särskilt begåvade elever. Det handlar även om att skapa en attitydförändring för att komma bort från en vanlig missuppfattning om att särskilt begåvade elever klarar sig bra utan anpassningar. Skolverket (2024) menar att bemötande, bekräftelse och stöd från skolledare och all personal, samt en undervisning anpassad utifrån elevers olika förutsättningar och behov, är oerhört viktiga och att all personal därför behöver kompetensutveckling om särskilt begåvade barn och elever.

Samverkan – ett stöd för att identifiera barn och elever med särskild begåvning

Var uppmärksam på, dra nytta av och gå vidare med information som ges om elev vid:

- Samtal med elev
- Samtal med vårdnadshavare
- Iakttagelser av personal
- Övergångar
- Vid återgivning efter psykologutredning (BUP, HAB, skolpsykolog), t.ex. när en elevs WISC-profil visar på mycket starka resultat inom vissa indexområden, t.ex. Fluid eller Visuospacial förmåga. Arbeta vidare med kunskapskartläggning och planering av vilka insatser eleven är i behov av.
- Screening/kartläggning

Samverkan – ett stöd för att möta barns och elevers behov

- BHT/EHT - Införliva särskild begåvning som ett stödbehov bland andra i elevhälsoarbetet.
- I arbetslag/ämneslag/EHM: Sträva efter att *särskild begåvning* är ett stående inslag i agendan. Diskutera och utveckla kunskaper om *särskild begåvning* genom att låta samtalet utgå från t.ex. följande frågeställningar:
 - Vet vi vilka elever som har särskild begåvning? Hur?
 - Vilka rutiner har vi använt för att kunna uppmärksamma och möta särskilt begåvade elever?
 - I vilka klasser finns eleverna?
 - Hur kan vi samarbeta om undervisningen för dem?
 - Hur behöver vi utveckla undervisningen för att tillgodose varje elevs utveckling?
 - Hur kan vi organisera för att dessa elever får träffas och arbeta med utmaningar, berikning tillsammans?
 - Hur kan uppgifter utformas för att bli berikande?
- Arbetslag/ämneslag kan hjälpas åt att ämnesvis skapa en bank med utmanande frågor/uppgifter (Sims, 2021).
- Utse en kontaktperson för särskild begåvning per skolenhet.
- Samverkan inom och mellan skolor genom arbete med berikningsgrupper.
- Samverkan mellan skolor och över stadiegränser. T.ex. möjliggöra för en lärare i åk 4-6 att samarbeta med en lärare på högstadiet/gymnasiet eller lärare i åk 7-9 att samarbeta med en lärare på gymnasiet/spetsutbildningen.

Handlingsplan – en sammanfattning

Det är inte möjligt att ange, i olika steg, hur undervisning och lärande för särskilt begåvade elever ska utformas. Det handlar istället om att inhämta kunskaper, kartlägga, samverka, samtala med elev och vårdnadshavare för att på så sätt samla så mycket information som möjligt. Därigenom skapas nödvändiga underlag för beslut om en handlingsplan för den enskilda eleven.

Gynnsamma insatser som främjar utveckling och lärande för särskilt begåvade elever sammanfattas på följande sätt av Kreger Silverman (2016) och Skolverket (2024):

- Kartläggning
- Identifiera behov av särskilt stöd
- Upprätta en individuell undervisningsplan (IUP)
- Se över tillgången till mer avancerade resurser såsom coach och nätverk
- Differentiera undervisningen i klassen genom att ge den särskilt begåvade eleven möjlighet att fördjupa sig inom ett ämne (berikning)
- Differentiera undervisningen i klassen genom att möjliggöra variation i arbetssätt och tempo (variation och acceleration)
- Skapa möjligheter för eleven att lära i sin egen takt
- Erbjud ett mer komprimerat undervisningsmaterial
- Erbjud uppgifter på högre abstraktionsnivå
- Möjliggör självständigt arbete
- Ge mindre tid för grunderna i ett ämne, om dessa redan är befästa, och mer tid till fördjupning
- Möjliggör ett fråge- och problembaserat lärande
- Öka samverkan mellan lärare, BHT/EHT och vårdnadshavare, vid behov kan även andra samverkansparter som exempelvis studie- och yrkesvägledare involveras

Referenser

Brainchild (2016). <https://brainchild2016.wordpress.com/2016/03/25/forelasare-maria-bivesjo/>

Davis, J. L. (2014). Families and Gifted Learners: Developing Talent and Advocating for their Own. I *Advances in Special Education* (Vol. 26, s. 223–237). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S0270-4013\(2014\)0000026011](https://doi.org/10.1108/S0270-4013(2014)0000026011)

Ekesryd Nordström, M. (2024). *Särskild begåvning i en förskola och skola för alla*. Föreläsning 22 februari 2024, Vetenskapslunch Umeå universitet.

Kreger Silverman, L. (2016). *Särskilt begåvade barn*. Natur & Kultur.

Lie, B. (2017). *Särbegåvade barn – i förskoleålder*. Studentlitteratur.

Liljedahl, M (2017). *Särskilt begåvade elever – pedagogens utmaning och möjlighet*. Gothia Kompetens.

Liljedahl, M. (2018). *Särskilt begåvade barn - förskolans utmaning och möjlighet*. Gothia Kompetens.

Liljedahl, M. (2022). *Pedagogiskt ABC för särskilt begåvade elever*. Gothia Kompetens.

Persson, R. S. (1997). *Annorlunda land - Särbegåvningens psykologi*. Almqvist & Wiksell.

Persson, R. S. (2010). Experiences of intellectually gifted students in an egalitarian and inclusive educational system: A survey study. *Journal for the Education of the Gifted*, 33(4), s. 536-569.

Renzulli, J. S. (2005). The three-ring conception of giftedness: a developmental model for promoting creative productivity. I R.J. Sternberg & J.E. Davidson (red.), *Conceptions of giftedness*, s. 246-279. Cambridge University Press.

SFS 2010:800 *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Sims, C. (2021). *Särskild begåvning i praktik och forskning*. Studentlitteratur.

Skolinspektionen. (2022). *Stimulerande undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling*. Stockholm.

Nedladdad från: <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2022/stimulerande-undervisning/stimulerande-undervisning-slutrapport.pdf>

Skolverket (2024). *Läroplan för förskolan (Lpfö18)*.

<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan>

Skolverket (2024). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22)*.

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Skolverket (2024). *Gymnasieskolan (Gy11)*.

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan>

Skolverket. (2024). <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>

Tomlinson, C. A. (2016). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Pearson Education.

Bilaga 1

FIGUR 1.1 Särskild begåvning som ett klusterbegrepp (Sims 2020).

Bilaga 2

Inspiration för arbetet med att differentiera undervisningen (Sims, 2021).

Frågor och uppgifter som uppmuntrar elever att analysera kan inledas med:

- Undersök hur ...förhåller sig till varandra
- Förklara vad som menas med...
- Rangordna...
- Sök efter likheter och skillnader mellan...
- Relatera...till...
- På hur många olika sätt...

Frågor och uppgifter som uppmuntrar elever att utvärdera kan inledas med:

- Vilka är fördelarna och nackdelarna med...
- Vilket blir resultatet under förutsättning att...
- Övertyga...
- Jämför... med...
- Utveckla kriterier för...

Frågor och uppgifter som uppmuntrar elever att skapa kan inledas med:

- Skriv en/ett...
- Organisera en...
- Utveckla en/ett...
- Designa...
- Gör en plan för... (Ex med elev som gjorde en fullständig resplan för tågluff gnm Europa inkl. budget)
- Gör en ovanlig...

Skolförvaltningen

KPMG

Information om uppföljande granskning

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en uppföljning av tidigare granskningar inom budget och långsiktig finansiering. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024.

Revisionen önskar att skolnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 9 maj. Revisionen begär en tydlig och konkret redovisning av vilka åtgärder som nämnden beslutar att genomföra samt uppgift om när dessa ska vara genomförda.

Beskrivning av ärendet

KPMG har av Härnösands kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska ett urval av tidigare genomförda granskningar. Syftet med granskningen har varit att följa upp hur de rekommendationer som lämnats av revisorerna i tidigare genomförda granskningar beaktats av styrelsen och berörda nämnder.

Den samlade bedömningen är att skolnämnden åtgärdat vissa av de rekommendationer som lämnats vid tidigare granskningar. Men KPMG ser också att vissa rekommendationer ännu inte åtgärdats i tillräcklig utsträckning, och har därmed lämnat fortsatta rekommendationer för ytterligare åtgärd.

Skolnämndens svar

Utifrån iakttagelser och bedömningar rekommenderar revisionen skolnämnden att:

-Säkerställa att tydliga åtgärder vidtas i syfte att säkra en budget i balans.

Svar:

Åtgärder görs kontinuerligt för att anpassa personalorganisationen till ett vikande barn-/elevantal. Vid de tillfällen som ett lokalavtal är på väg att förfalla ses möjligheten över att avyttra lokalen alternativt förlänga hyreskontraktet på kort tid för att, när barn-/elevantalet har sjunkit ytterligare, kunna avyttra lokalen.

-Säkerställa att arbetet med handlingsplaner samt de effekter som nås följs upp och rapporteras till nämnden.

Svar:

Vid skolnämndens sammanträden presenteras alltid ekonomisk uppföljning samt information om vilka åtgärder som pågår och vilken effekt de förväntas ge. Skolnämnden har gett förvaltningschef ett uppdrag om att ge förslag på en komprimerad, långsiktig och hållbar skolstruktur för

Härnösands kommun. Uppdraget är planerat att återrapporteras till skolnämnden 4 juni.

Marie Blomberg
Förvaltningschef

Uppdrag	Beslutsdatum §	Ansvarig för ärendet	Redovisning i nämnden	Kommentarer
Skolstruktur att en översyn av Härnösands kommuns skolstruktur från förskola till gymnasiet görs. att återta frågan om skolstruktur för vidare utredning och inriktning under kvartal 3 2024, Som resulterade i att utreda: - De långsiktiga förutsättningarna för en anpassning av skolorganisationen - Möjligheterna till effektivisering genom en förtätning av de kommunala förskolorna. - Förutsättningarna för minskning av antal timmar i förskoleklass från nuvarande 25 timmar i veckan. - Intresse och förutsättningar för samverkan vid kommungränsen för erbjudande och nyttjande av platser inom förskola och skola.	2023-12-20 §113 2024-05-29 §56 2024-09-26 §87	FC/ verksamhets-strateg SKN	Kvartal 2 Kvartal 3	2024-05-29 § 56 2024-09-26 § 87 2024-12-19 §134

forts. Skolstruktur att uppdra till förvaltningschef att förbereda förslag på en komprimerad skolorganisation i kommunen med fokus på en pedagogisk hållbar verksamhet och en ekonomiskt hållbar lokallösning att förslag till beslut återrapporteras senast vid nämndens sammanträde i april 2025. (motsvarar maj)	2024-12-19 §134	FC	20250509	
--	-----------------	----	----------	--

Genomförda uppdrag fr.o.m. januari 2023:

Konsekvensbeskrivning att ge förvaltningen ett uppdrag om konsekvensbeskrivning av hur budgeten kommer påverka verksamheten med återrapportering till nämnden senast i mars 2023	2023-01-26 §4	Förvaltningschef	Mars 2023	2023-03-30 § 17
Pedagogisk omsorg Utredning av pedagogisk omsorg	2023-04-27 §32	Verksamhetschef fsk	Maj 2023	2023-05-25 § 47
Budgetdialog att ge skolenämndens presidium i uppdrag att initiera en dialog med kommunstyrelsens presidium om budget 2023	2023-03-30 §17	Ordförande	Återkoppling från dialogen ges löpande till nämnden,	2023-09-28 § 72

Fördelning av medel, hyror, övr kostnader & elevantal att förvaltningen senast under tertial tre tar fram en redovisning av följande förvaltningsrelaterade uppgifter: - andel av medel som fördelas till pedagogisk verksamhet, - kostnader för lokalhyror - övriga kostnader. - barn-/elevantal.	2023-05-25 §48	Förvaltningschef	Kvartal 3 2023	2023-09-28 § 75
Skolbibliotek att en redovisning av nuläget samt förutsättningar framåt för skolbibliotek genomförs.	2023-11-23 §101	FC	Kvartal 2	2024-05-29 § 56
Översyn lokalbehov att utreda lokaler till sjöfartsutbildningen.	2023-12-20 § 118	VC gy	Kvartal 2	2024-05-29 § 61
Idrottsutbildning att en muntlig information om nationell idrottsutbildning delges nämnden under hösten	2024-05-29 §64	FC	Kvartal 4	2024-09-26 § 89
Kostnadsuppföljning att uppdra förvaltningen att aktivt förebygga ytterligare kostnadsökningar under 2024, samt att detaljerad kostnadsuppföljning med återkoppling om åtgärder inom de olika verksamhetsområdena för att minska kostnadsökningar,	2024-08-29 §76	FC	Okt-dec 2024	2024-12-19 §135

redovisas för nämnden månadsvis med start vid sammanträdet i oktober och året ut.				
--	--	--	--	--

Meddelande om delegationsbeslut

Har ej fattat något delegationsbeslut för denna månad:

Charlotte Lakowitz

Ulrika Hägglund

Ulrika Ellenberg

Jessica Hällberg

Lena Gustafsson

Malin Schéele

Helena Norell

Tommy Nilsson

Anna Prytz

Sara Mattsson

Helen Sjödin

Erik Juntikka

Camilla Söderback

Carina Söderlind Löfvander

Anna Bergman

Dan Elfvendal

Skolnämnden

Nina Skyttberg

nina.skyttberg@harnosand.se

ORDFÖRANDEBESLUT

Datum

2025-04-15

Diarienummer

SKN 2025-000247

Ert datum

2025-04-03

Er referens

KF 2025-000191

Sida

1(2)

Kommunfullmäktiges presidium

Ansvarsfrihet 2025 Skolnämnden

Beslut

Skolnämndens ordförande beslutar

att översända skolnämndens yttrande gällande ansvarsfrihet 2024 till kommunfullmäktiges presidium.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges presidium har vid sitt sammanträde 2025-04-03 beslutat att begära yttrande från skolnämnden med anledning av uppgifterna i revisionsberättelsen för år 2024. De önskar svar senast 2024-04-17.

Revisionen har i sin revisionsberättelse för 2024 avstyrkt att kommunfullmäktige beviljar skolnämnden ansvarsfrihet.

Kommunfullmäktige ska enligt Kommunallagen (2017:725) 5 kap § 32 p.2 inhämta förklaring från den som revisionen inte tillstyrker ansvarsfrihet för inför fullmäktiges behandling av ansvarsfrihetsfrågan.

Yttrande

Vi har tagit del av revisionens iakttagelser och bedömningar, och vi ser allvarligt på den kritik som framförts. Det är nämndens ansvar att säkerställa en god ekonomisk styrning och en väl fungerande intern kontroll. Det är också vår uppgift att agera när brister identifieras, vilket nämnden har gjort.

De påtalade bristerna är kända och har under året behandlats i nämnden. Åtgärder har vidtagits i syfte att stärka både styrning och kontroll. Bland annat har:

- Rutinerna för budgetuppföljning och ekonomisk avvikelsehantering förbättrats,
- Internkontrollplanen setts över och utvecklats med tydligare prioriteringar,
- Rapporteringen mellan förvaltning och nämnd förtydligats och strukturerats.

Revisionen har i sitt yttrande påtalat att de ser särskilt allvarligt på att nämnden i tid inte uppmärksammat att underskottet ökat jämfört med prognosen per 2024-08-31 på gällande detta önskar vi delge följande.

I prognosen per den sista augusti 2024 prognostiserade nämnden ett underskott på 34,9 miljoner kronor.

Skolnämndens resultat för 2024 var -39,1 miljoner kronor, en avvikelse på 4,2 miljoner kronor mot vad som prognostiserats i delårsrapporten.

I årsbokslutet för 2024 framgår att ett bidrag på 4,2 miljoner från Migrationsverket inte betalats ut, detta beslut har överklagats och ligger för närvarande i Förvaltningsrätten. Hade skolnämnden erhållit detta bidrag hade resultatet legat i linje med delårsprognosen per den sista augusti. Avvikelsena mellan augusti och december 2024 består till stor del av ökade kostnader för köp av verksamhet, en kostnad nämnden inte kan påverka under innevarande år, samt en intäktsminskning på grund av statsbidrag som inte erhållits.

Personalkostnaderna har inte ökat under samma period vilket varit nämndens fokus i enlighet med kommunfullmäktiges beslut §123, 2024-10-21.

Det är vår uppfattning att nämndens ledamöter har agerat inom ramen för sitt uppdrag, utifrån tillgänglig information och med ansvar för helheten i verksamheten. Det har inte framkommit något som tyder på uppsåt eller grov oaktsamhet från enskilda ledamöter.

Mot denna bakgrund anser vi att ansvarsfrihet bör beviljas.

Blankett för anmälan av delegationsbeslut enhet

Delegat	Helene Hålldin
----------------	----------------

Datum för beslutet/åtgärd	Beslutets/åtgärdens nummer	Beslutets/åtgärdens innehåll	Beslutet/åtgärden fattat i egenskap av	Anmärkning
Mars	2.2	Säkerställt rätt kompetens för uppdraget	Rektor	
Mars	5.1, 5.2, 5.3	Kränkande behandling	Rektor	
Mars	12.4	Läringskontrakt/utbildningskontrakt	Rektor	

Inga beslut har fattats under perioden

*Insänds till nämndsekreterare måndag samma
vecka som skolnämnden sammanträder*

Underskrifter

Till fullmäktige i Härnösand kommun

Revisorernas redogörelse för år 2024

Revisionens inriktning och genomförande

I enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente lämnar vi följande redogörelse för vår granskning.

Vi har granskat den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed i kommunal verksamhet. Vi har prövat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom styrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet omsatt i en fastställd revisionsplan.

De granskningar som har gjorts har sammanställts i särskilda revisionsrapporter som under hand lämnats till berörda.

Revisorerna har vid granskningen biträtt av KPMG.

Sammanfattande resultat från rapporter

Sammanfattande resultat från 2024 års rapporter redovisas nedan:

1. Grundläggande granskning
2. Granskning av delegationsordningar
3. Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling
4. Granskning av hantering av statsbidrag
5. Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt
6. Uppföljning av tidigare granskningar inom budget och långsiktig finansiering
7. Granskning av arbetet för att hantera hot och våld mot anställda och förtroendevalda
8. Översiktlig granskning av delårsrapport per 2024-08-31
9. Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Rapporterna finns i sin helhet på Härnösands kommuns hemsida,

<https://www.harnosand.se/kommun--styrning/politik-och-demokrati/revisionen.html>

1. Grundläggande granskning

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Sammanfattning – kommunstyrelsen

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av styrelsens verksamhet.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och uppdrag.

Sammanfattning – arbetslivsnämnden

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att arbetslivsnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår bedömning är att arbetslivsnämnden inte säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi anser att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder avseende ekonomiska resultat under året.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi arbetslivsnämnden att:

- Säkerställa att verksamhetsmål uppnås.
- Säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
- Tillse att det vidtas åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året.
- Skapa förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

Sammanfattning – samhällsnämnden

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att samhällsnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi samhällsnämnden att:

- Säkerställa att verksamhetsmål uppnås.

Sammanfattning – skolnämnden

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att skolnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi skolnämnden att:

- Säkerställa att verksamhetsmål uppnås.
- Tillse att det vidtas åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året.
- Säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
- Tillse att det vidtas åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året.
- Genomför och dokumentera en risk- och väsentlighetsanalys inför fastställande av internkontrollplanen i syfte att skapa förutsättningar för att bedriva den interna kontrollen på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

Sammanfattning – socialnämnden

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att verksamhetsmål uppnås.
- Tillse att det vidtas åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppfyllelse under året.
- Säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
- Tillse att det vidtas åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året.
- Skapa förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

Sammanfattning – överförmyndarnämnden

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att överförmyndarnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi överförmyndarnämnden att:

- Skapa förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

2. Granskning av delegationsordningar

Syftet med granskningen har varit att bedöma om delegationsordningarna är ändamålsenliga samt om styrelse och nämnd har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har ändamålsenliga delegationsordningar och delvis har tillräcklig uppföljning och kontroll av fattade beslut med stöd av delegation.

Vår bedömning grundar sig på att kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt att delegationsordningarna överensstämmer med styrelsens och nämndernas uppdrag enligt vad som anges i reglementen. En brist vi ser är att överförmyndarnämnden inte har beslutat i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

Av vår granskning har det även framkommit att det finns otydligheter i flera delegationsordningar avseende funktion, beslutanderätt och verkställighetsbeslut.

Vi konstaterar vidare att vår stickprovskontroll visar att det förekommer att fattade delegationsbeslut inte rapporteras till styrelse och nämnd vid nästkommande sammanträde. Viss kontroll och uppföljning av delegationsbeslut sker genom stickprov men dock inte av alla nämnder och styrelsen.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Översyn av delegationsordningarna avseende beskrivning av när jäv uppstår.
- Tillse att det föreligger en samsyn av de inledande texterna av samtliga delegationsordningar.
- Se över rutin för anmälan av delegationsbeslut och respektive delegationsordningar i syfte att dessa ska överensstämma.
- Säkerställa och följa upp att samtliga beslut anmäls till nämnd/styrelse.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen, samhällsnämnden, överförmyndarnämnden och socialnämnden att:

- Översyn av delegationsordningarna utifrån verkställighetsbeslut, funktion och tydligare beslutanderätt.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen, överförmyndarnämnden, skolnämnden samt arbetslivsnämnden att:

- Översyn av delegationsordningarna avseende vidaredelegering.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi överförmyndarnämnden att:

- Säkerställa att nämnden beslutar i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

3. Granskning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling är tillfredsställande.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling delvis är tillfredsställande.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att kommunen i stort har en tydlig process för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Vi ser även att det till största delen finns en systematisk planering för hur arbetet ska bedrivas. Vi bedömer dock att det finns utrymme för utveckling av processen och de styrande dokumenten, både vad gäller chefsrekrytering och uppföljning.

Granskningen har visat att rekrytering av chefer i allt väsentligt sker i en tillfredsställande utsträckning samt att visst arbete genomförs för att behålla chefer. Däremot bedömer vi att styrdokumentet kan förtydligas vad gäller chefsrekrytering. Vidare ser vi att det finns en del utmaningar med chefsförsörjningen men att kommunen genomför arbete för att hantera detta.

Vad gäller uppföljning ser vi att det finns utrymme för utveckling. Vi anser att uppföljningen ska omfatta att processen såsom den beskrivs efterlevs. Vi ser även att uppföljningen kan systematiseras genom exempelvis en mer utförlig dokumentation och återrapporering till kommunstyrelse och nämnder.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att systemstöd implementeras som kan kartlägga kommunens behov av kompetens.
- Förtydliga i styrdokument när uppföljningssamtal utifrån upprättad mål- och utvecklingsplan ska genomföras.
- Förtydliga i styrdokument att vid chefsrekrytering ska extern annonsering alltid ske.
- Fastställa hur och av vem det ska följas upp att processen och styrdokument kring kompetensförsörjning efterlevs.
- I statistik över antal anställda redovisa nyckeltalet årsarbetare och inte bara tillsvidareanställda.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen, arbetslivsnämnden, samhällsnämnden, skolnämnden och socialnämnden att:

- Säkerställa en systematiskt uppföljning genom mer utförlig dokumentation samt regelbunden återrapporering till styrelse och nämnder.

4. Granskning av hantering av statsbidrag

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen samt har en beredskap för om/när de upphör.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte i tillräcklig omfattning styr och följer upp statsbidragen, samt att styrelsen och nämnderna delvis har en beredskap för om/när de upphör.

Bakgrunden till vår samlade bedömningen är att granskningen visat att kommunen inte har antagit styrdokument som reglerar en systematiskt process för att styra och följa upp statsbidragen. Vi noterar att de tjänstepersoner och politiker som intervjuats vittnar om att det finns en god kontroll på hanteringen av statsbidrag, samt att det råder en tydlig uppfattning om att alla tillgängliga statsbidrag som hör till nämndernas kärnverksamheter ansöks/rekvireras.

Vi har i vår granskning inte kunnat verifiera, varken att alla bidrag söks eller att det görs en prövning av om bidraget ska sökas. Vi menar att bidrag även bör prövas utifrån risken att kostnader för verksamhet, t ex personalkostnader, kvarstår om/när bidraget upphör.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag.
- Arbeta för framtagande av kommungemensamma och övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande t ex bevakning, budgetering och rapportering.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi arbetslivsnämnden att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag.
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dessa beslut ska dokumenteras.
- Arbeta för framtagande av övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande t ex bevakning, budgetering och rapportering.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi skolnämnden att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag.
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dessa beslut ska dokumenteras.
- Överväga återredovisning till nämnden avseende exempelvis budget, intäkt, kostnader samt utförd verksamhet.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Överväga att förtydliga vem i tjänsteorganisationen som har ansvaret att bevaka och ansöka om statsbidrag.
- Säkerställa att beslut att söka/ej söka statsbidrag sker av tjänstepersoner med befogenhet att fatta dessa beslut, samt hur dessa beslut ska dokumenteras.
- Arbeta för framtagande av övergripande rutiner/riktlinjer för hantering av statsbidrag, inkluderande t ex bevakning, budgetering och rapportering.
- Säkerställa återredovisning till nämnden avseende exempelvis budget, intäkt, kostnader samt utförd verksamhet.
- Säkerställa att korrekt budgetering och redovisning av intäkter och kostnadsföring för riktade statsbidrag genom exempelvis användande av projekt- och aktivitetskoder i redovisningen.

5. Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämndernas ekonomi och verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas ekonomi och verksamhet delvis är ändamålsenlig och tillräcklig.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att kommunstyrelsen har antagit styrdokument som reglerar uppsiktsplikten samt under året i ett flertal fall utövat en förstärkt uppsiktsplikt av nämnder i utsatt ekonomiskt läge. Däremot ser vi att det inte i tillräcklig utsträckning finns dokumenterade rutiner avseende uppföljning och återrapportering av nämndernas vidtagna åtgärder för att nå en budget i balans.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Upprätta rutiner för kommunens planerings- och uppföljningsprocess.
- Se över behovet att komplettera riktlinjen med vilka dokument som kommunstyrelsen behöver för genomförandet av sin uppsikt.
- Säkerställa att uppföljning av nämndernas handlingsplaner sker, samt att dessa är realistiska för att nå verksamheter inom tilldelade budgetramar.
- Säkerställa att kommunstyrelsen delges både antagna internkontrollplaner och uppföljning av den.

6. Uppföljning av tidigare granskningar inom budget och långsiktig finansiering

Syftet med granskningen har varit att följa upp hur de rekommendationer som lämnats av revisorerna i tidigare genomförda granskningar beaktats av styrelsen och berörda nämnder.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder har besvarats av styrelse och nämnder samt att kommunstyrelsen, socialnämnden och skolnämnden delvis har åtgärdat dessa förslag till åtgärder.

Bakgrunden till vår samlade bedömningen är att granskningen visar att styrelsen och nämnder har besvarat revisionens synpunkter och förslag till åtgärder samt att beslutade åtgärder är i linje med rekommendationerna. Vi ser att kommunstyrelsen, socialnämnden och skolnämnden har åtgärdat vissa av de rekommendationer som lämnades i tidigare genomförda granskningar. Vi ser även att vissa rekommendationer ännu inte åtgärdats i tillräcklig utsträckning, och lämnar därmed fortsatta rekommendationer för ytterligare åtgärd.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Uppdatera *Reglemente för god ekonomisk hushållning* med anvisningar för resultatreserv.
- Säkerställa att kommunens övergripande omvärldsbevakning utvecklas till att tydligare omfatta nämnderna.
- Säkerställa att kommunens demografi- och befolkningsprognos beskriver vilka eventuella utmaningar kommunen står inför sett till den demografiska utvecklingen.
- Fastställa hur långsiktiga pensionsprognoser ska användas i planerings- och uppföljningsarbetet, inklusive eventuell rapportering i planeringsföresättningar och i budget.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att tydliga åtgärder vidtas i syfte att säkra en budget i balans.
- Säkerställa att arbetet med handlingsplaner samt de effekter som nås följs upp och rapporteras till nämnden.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi skolnämnden att:

- Säkerställa att tydliga åtgärder vidtas i syfte att säkra en budget i balans.
- Säkerställa att arbetet med handlingsplaner samt de effekter som nås följs upp och rapporteras till nämnden.

7. Granskning av arbetet för att hantera hot och våld mot anställda och förtroendevalda

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen bedriver ett systematiskt arbete för att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda och förtroendevalda.

Sammanfattning

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen i allt väsentligt bedriver ett systematiskt arbete för att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot *förtroendevalda*, men endast delvis vad gäller *anställda*.

Bedömningen för de förtroendevalda bygger vi på att det finns upprättade specifika riktlinjer för arbetet mot hot och våld och andra stödande dokument som förtroendevalda löpande informeras om. De förtroendevalda erhåller också utbildningsinsatser inför varje ny mandatperiod och genom återkommande informationsinsatser.

Bedömningen för anställda bygger vi på att det saknas styrande dokument som specifikt berör området hot och våld; det handlar exempelvis om hur chefer och övriga medarbetare ska hantera uppkomna situationer avseende hot och våld eller hur dessa situationer ska följas upp och utvärderas. Vid tidpunkten för granskningen pågår ett arbete att revidera arbetsmiljöpolicyn och det är enligt vår mening angeläget att området hot och våld tydligt framgår.

I granskningen har det vidare framkommit att anställda, primärt chefer och skyddsombud, erhåller olika kompetensutvecklande insatser. För att säkerställa att alla anställda kan bidra aktivt i arbetet mot hot och våld finns det ett behov att ytterligare stärka kunskaperna.

Kommunstyrelsen följer upp området hot och våld inom ram för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Av uppföljningen går emellertid inte att utläsa orsaker till att området hot och våld beaktas som ett utvecklingsområde. Kommunstyrelsen följer vidare inte upp registrerade tillbud avseende hot och våld, vilket är ett ansvar som åligger styrelsen enligt det gemensamma reglementet.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Verka för att området hot och våld får större utrymme i den kommande revideringen av arbetsmiljöpolicyn.
- Säkerställa att det av övriga styrande dokument inom området tydligt framgår alla delar i arbetet mot hot och våld. Det vill säga förebygga, förhindra, hantera samt följa upp och utvärdera.
- Regelbundet följa upp och säkerställa efterlevnad av styrande dokument inom organisationens olika delar och nivåer.
- Regelbundet följa upp och utvärdera behov av kompetensutvecklande insatser för samtliga anställda i de olika verksamheterna inom kommunen.
- I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet stärka analysen avseende arbetet mot hot och våld samt vid behov besluta om riktade och adekvata åtgärder.
- Tillse att anmälda tillbud om hot och våld aggregeras och följs upp på en övergripande nivå och vid behov besluta om adekvata åtgärder.

8. Översiktlig granskning av delårsrapport per 2024-08-31

Den översiktliga granskningen av delårsrapporten har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de av kommunfullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Kommer kommunen att efterleva balanskravet och har åtgärder presenterats vid ett eventuellt prognostiserat negativt balanskravsresultat?

Sammanfattning

Slutsats – Delårsrapportens räkenskaper

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Slutsats – God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet. Det innebär att det prognostiserade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024. Vi anser vidare att möjligheten att objektivt bedöma verksamhetsmålen behöver förstärkas.

Slutsats – Balanskravsresultat

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i delårsrapporten, för att inte reglera hela det negativa prognosticerade balanskravsresultatet, inte är väl motiverat och därmed beaktas inte kravet om god ekonomisk hushållning.

9. Granskning av bokslut och årsredovisning per 2024-12-31

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Sammanfattning

Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återskottade resultatet. Det innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer att de synnerliga skäl som åberopas i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, inte är väl motiverade utifrån lag och dess förarbeten och att kravet om god ekonomisk hushållning därmed inte beaktas. Vi bedömer utifrån årsredovisningen avseende den del som ska återställas att erforderliga uppgifter inte framgår om när och hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Övriga iakttagelser

Vi har noterat följande avsteg från lag rekommendationer utan att det påverkar vårt uttalande.

- Kommunen har erhållit två generella statsbidrag som felaktigt har klassificerats som riktade statsbidrag. Vidare har bidragen inte periodiserats enligt gällande principer vilket innebär att kommunens resultat är 11,9 mnkr bättre än om bidraget redovisats korrekt
- Kommunen har totalt periodiserat erhållna statsbidrag om 15,8 mnkr som en förutbetalad intäkt varav ca 10 mnkr avse ej nyttjade medel 2024 där risk för återbetalningsskyldighet föreligger.
- Ingående balansen avseende pensionsstiftelsen har varit felaktigt redovisad och detta har nu rättats mot eget kapital om 84,3 mnkr. Detta har endast påverkat kommunen balansomslutning och har ingen resultateffekt.
- I föregående års årsbokslut gjordes ingen värdejustering av tillgången i Mellannorrlands pensionsstiftelse vilket därmed påverkat årets resultat negativt om 8 mnkr.
- Kommunen har i investeringsredovisningen i årsredovisningen inte redovisat större investeringar separat samt inte förklarat större avvikelser i text.
- Under året har det saknats en rutin för att säkerställa avstämning av finansiell leasing. Vid delåret uppmärksammades differenser som efter utredning avsåg förändringar i avtalen som borde ha justerats i bokföringen, justeringarna har gjort efter delåret inför årsbokslut. Vi har även identifierat brister i rutiner avseende avstämning av materiella anläggningstillgångar. I årsbokslutet noterades differenser mellan kommunens anläggningsregister och huvudbok,

differenserna har rättats i årsbokslutet. Enligt uppgift finns från år 2025 rutiner för avstämning.

- Vi har noterat att avstämningarna följs upp av chef för ekonomienheten dock sker ingen attest av utförd kontroll.
- Chef för ekonomienheten samt ekonomichef på kommunen kan göra betalningar från kommunens bankkonton utan godkännande av annan samt administrera behörigheter utan godkännande av någon annan.
- Det saknas en rutin för att kontrollera nyupplägg och ändringar i leverantörsregistret.
- Vårt stickprov visar att det saknas anställningsavtal för flera personer som erhåller lön från kommunen. Enligt uppgift beror det på att avtalen tidigare har arkiverats hos respektive chef och inte har kunnat återfinnas när avtalen har digitaliserats.

Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- utveckla förutsättningarna för att kunna bedöma verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.
- verkar för att återställa balanskravsunderskottet inom tre år. Det bör också framgå hur balanskravsunderskottet ska återställas.
- säkerställa korrekt periodisering och klassificering av riktade och generella bidrag.
- värdeförändringar i MNP hanteras på rätt år.
- avstämningsrutiner upprättas samt att attest av avstämningarna av samtliga balanskonton sker.
- se över rutinerna för att attestera nyupplägg och ändringar i leverantörsregistret.
- säkerställa att betalningar från kommunens bankkonton alltid görs två i förening samt att ändringar i behörigheter godkänns två i förening.
- säkerställa att anställningsavtal finns upprättade för samtliga av kommunens anställda.

Till
Fullmäktige i Härnösands kommun
organisationsnummer 212000–2403

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag och stiftelser.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer att kommunstyrelsen har brustit i styrning och uppsikt vad gäller kommunens nämnder som sammantaget redovisar ett underskott på – 109,9 mnkr (inklusive det överskott som kommunstyrelsen redovisar på 4,5 mnkr). Kommunstyrelsen har under året föreslagit att kommunfullmäktige ska godkänna att kommunen och nämnderna får gå med ett motsvarande underskott för år 2024 som den aktuella prognosen per 31 augusti.

Vi bedömer att arbetslivsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2024. Resultatet för året uppgår till – 11,7 mnkr. Vi ser särskilt allvarligt på att nämnden inte i tid uppmärksammat att underskottet ökat jämfört med prognosen per 2024-08-31.

Vi bedömer att skolnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2024. Resultatet för året uppgår till – 39,1 mnkr. Vi ser särskilt allvarligt på att nämnden inte i tid uppmärksammat att underskottet ökat jämfört med prognosen per 2024-08-31.

Vi bedömer att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2024. Resultatet för året uppgår till – 64,3 mnkr.

Vi bedömer att krisledningsnämnden, samhällsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden i Härnösands kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Vi bedömer dock att de synnerliga skäl som kommunstyrelsen åberopar i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet inte är väl motiverade utifrån lag och dess förarbeten och att kravet om god ekonomisk hushållning därmed inte beaktas.

Vi bedömer baserat på årets granskning att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll behöver förstärkas.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Ansvarsprövning

Kommunstyrelsen

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och dess enskilda ledamöter med anledning av brister i styrning och uppsikt. Vi kan inte utesluta att medgivandet om underskott enligt prognos per 2024-08-31 samt att inte reglera det negativa balanskravsresultatet fullt ut kan medföra ekonomisk skada.

Krisledningsnämnden

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för krisledningsnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

Arbetslivsnämnden

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för arbetslivsnämnden och dess enskilda ledamöter med anledning av brister i styrning och intern kontroll av ekonomi. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte uppmärksamma underskottet och inte ha vidtagit åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

Samhällsnämnden

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för samhällsnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

Skolnämnden

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för skolnämnden och dess enskilda ledamöter med anledning av brister i styrning och intern kontroll av ekonomi. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte uppmärksamma underskottet och inte ha vidtagit åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

Socialnämnden

Vi riktar anmärkning mot socialnämnden för bristande styrning och uppföljning samt intern kontroll över ekonomin. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte vidta tillräckliga åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för socialnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

Valnämnden

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för valnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

Överförmyndarnämnden

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för överförmyndarnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Lillemor Andersson¹
1:e vice ordförande

Samuel Möller²
2:e vice ordförande

Hans Gustafsson

Peter Hasselborg¹

Larsa Nicklasson¹

Lars Göran Spång

Sven-Arne Staflund

Bilagor:

Revisorernas redogörelse

Det sakkunniga bitrådets yttrande

Revisionsberättelser från auktoriserade revisorer för kommunala bolag

Granskningsrapporter från lekmannarevisorer

Revisionsberättelser från kommunalförbund

¹ Lillemor Andersson, Peter Hasselborg och Larsa Nicklasson har p g a jäv inte deltagit i granskningen av överförmyndarnämnden

² Samuel Möller är vald med undantag för granskning av kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden på grund av jäv (kommunfullmäktige 2025-02-24 § 12)

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LILLEMOR ANDERSSON

1:e vice ordförande

Serienummer: 3cc6d575497e62[...]328db561f9d78

IP: 194.68.xxx.xxx

2025-04-03 12:24:11 UTC

SVEN ARNE STAFLUND

Undertecknare

Serienummer: 73b14e7f671ee7[...]115263c77ddd6

IP: 83.185.xxx.xxx

2025-04-03 13:00:14 UTC

LARS ÅKE NIKLASSON

Undertecknare

Serienummer: 11df816525fb38[...]bd06abe87d885

IP: 217.213.xxx.xxx

2025-04-03 14:12:52 UTC

PETER HASSELBORG

Undertecknare

Serienummer: 8ce4e6be7d51ab[...]1d5606efca1f0

IP: 95.192.xxx.xxx

2025-04-03 14:38:00 UTC

SAMUEL MÖLLER

2:e vice ordförande

Serienummer: 86d3cee35d2a11[...]844f642812859

IP: 178.174.xxx.xxx

2025-04-03 17:04:42 UTC

Lars Göran Lennart Spång

Undertecknare

Serienummer: 7942698ac6bad3[...]7aced80991538

IP: 178.174.xxx.xxx

2025-04-03 19:42:08 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

HANS GUSTAFSSON

Undertecknare

Serienummer: 99701d1fb11eb9[...]4c118bcb4ceeb

IP: 85.225.xxx.xxx

2025-04-05 13:49:18 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Kommunfullmäktiges presidieberedning

§ 28

Dnr 2025-000191 1.1.2.1

Ansvarsfrihet 2024 Skolnämnden

Kommunfullmäktiges presidieberednings beslut

Kommunfullmäktiges presidieberedning beslutar

att begära yttrande från skolnämnden med anledning av uppgifterna i revisionsberättelsen senast 2025-04-17.

Bakgrund

Revisionen har i sin revisionsberättelse för 2024 avstyrkt att kommunfullmäktige beviljar skolnämnden ansvarsfrihet.

Kommunfullmäktige ska enligt Kommunallagen (2017:725) 5 kap § 32 p.2 inhämta förklaring från den som revisionen inte tillstyrker ansvarsfrihet för inför fullmäktiges behandling av ansvarsfrihetsfrågan. Skolnämnden ombeds att yttra sig över revisionens synpunkter senast 2025-04-17.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse Härnösands kommun 2024

**Remissvar avseende dimensioneringsförslag för
riksidrotts gymnasieverksamheten 2026/27–2028/29**

Dnr 148/25

Svenska Curlingförbundet stöder föreslagen dimensionering av antal elevplatser för RIG Curling med minskat antal platser från 12 till 9. Målsättningen är att för efterkommande dimensioneringsperiod vara tillbaka på 12 platser.

För Svenska Curlingförbundet 15 april 2025

Maria Prytz
Generalsekreterare
Svenska Curlingförbundet

Dnr 148/25

Stockholm 2025-03-21

**Dimensioneringsförslag för riksidrottsgymnasieverksamheten
2026/27–2028/29**

Underlag för remissförförande, våren 2025.

Information om remissförfarande

Samtliga berörda SF anmodas att senast **9 maj 2025**, till Riksidrottsförbundet, inkomma med svar på remissen. Svaren mejlas in med behörig underskrift till riksidrottsforbundet@rf.se.

Om SF inte har några synpunkter, räcker det att remissvaret ger besked om detta.

RF vill främst ha synpunkter och svar på följande;

- Prioritering av orter för SF med flera RIG-orter. SF kan föreslå förändring av nuvarande huvudman till fördel för ny sökande, men RF förutsätter att SF har starka argument för en eventuell ändring.
- SF ska tydligt motivera för de huvudmän **som SF tillstyrkt men inte vill ge RIG-status**.
Detta är något som Skolverket kräver för att kunna skriva avslagsbeslut.
- RF:s förslag på discipliner/grenar.
- SF:s fördelning mellan platser och discipliner/grenar på de olika orterna.
- Förslagets bidragsutformning.
- Fördelning av elevplatser mellan flickor och pojkar

Endast huvudmän med godkända och av SF tillstyrkta ansökningar från nuvarande och nya huvudmän kan föreslås. RS har för avsikt att behandla det slutgiltiga förslaget under juni månad för vidare befordran till Skolverket senast 1 juli 2025, som har att fastställa dimensioneringen. Efter Skolverkets fastställande kommer RF att upprätta avtal med berörda huvudmän och SF.

Frågor vid otydligheter i remissförslaget kan ställas till maja.uebel@rfsisu.se

Innehåll

1. Inledning	4
2. Riktlinjer inför beredning av dimensioneringen.....	5
2.1 Riktlinjer dimensionering RIG 2026/27–2028/29	5
3. Dimensioneringsprocessen	7
4. Dimensioneringsförslag RIG 2026/27–2028/29.....	8
5. Konsekvenser för SF	9
5.1 SF som förslås bli nya i RIG-systemet.....	9
5.2 SF som förslås utgå ur RIG-systemet.....	9
5.3 SF som förslås en sänkning av antalet platser i RIG-systemet.....	10
5.4 SF som förslås en ökning av antalet platser i RIG-systemet.....	12
5.5 SF som förslås oförändrat antal platser	13
6. Ekonomi	15
6.1 SVEMO	16
6.2 Ett fjärde studieår	16
6.3 RF:s bidrag för åk 1–3, 2026/27–2028/29	16
6.4 RIG-bidrag totalt för RIG 2026/27–2028/29.....	17
7. Jämställdhet.....	17
8. Nya och förnyade ansökningar	19
8.1 Utlåtande över nya ansökningarna	19
8.2 Ansökningar från nya idrotter/huvudmän.....	19
8.3 Ansökningar från ny/nya huvudmän för idrotter som redan har RIG	19

1. Inledning

RF har sedan 1994/95 regeringens uppdrag att var tredje år föreslå Skolverket dimensionering av RIG-verksamheten. Förslaget ska innehålla vilka idrotter RF anser ska ha RIG, hur många platser respektive idrott ska ha samt vilka huvudmän som ska få anordna RIG-verksamhet.

RF:s första dimensionering genomfördes inför treårsperioden 1996/97–1998/99. Före 1996 fanns det ca 2 500 elever fördelade på 93 RIG i 61 kommuner. Omfattningen har sedan dess stegvis reducerat och innevarande treårsperiod (2023/24–2025/26) omfattar RIG knappt 1 100 elever i 27 SF fördelat på 52 RIG i 39 kommuner. Idag har RIG en tydligare elitprofilering och RIG-bidraget per elev har sedan starten ökat för de huvudmän som ingår i systemet.

De 43 mkr som RF årligen får i statsbidrag har de senaste år använts i sin helhet för att täcka RF:s bidrag till huvudmännen medan RF:s egna förvaltningskostnader (cirka 3–4 mkr årligen) för stöd, administration och kvalitetsuppföljning har belastat ändamålsbestämda medel. Vid utgången av 2025 kommer de ändamålsbestämda medlen för RIG-verksamheten vara förbrukade. Inför kommande treårsperiod beslutade därför RS vid sitt möte i januari 2025, att tillföra extra medel till RIG-verksamheten 2026–2029 för att någorlunda kunna bibehålla omfattningen av såväl platstilldelning, kvalitet och bidraget till huvudmännen.

RIG-verksamheten har en lång historik och tradition i hur platsfördelningen ser ut. Men elitidrotten har förändrats genom åren och RIG-systemet behöver anpassas och utvecklas till elitidrottens krav. Behoven varierar i olika idrotter beroende på bland annat föreningsstruktur, tillgång till snö, vind, vatten, särskilt anpassade anläggningar, tränarkompetens samt vid vilken ålder aktiva når internationell seniorelit. Det är inte givet att det är samma betingelser nu som för några decennier sedan.

Även tillkomsten av NIU, som infördes 2011, har inneburit att SF fått möjlighet att starta NIU utan att RF kan påverka omfattningen. De flesta SF som har RIG har även ett stort antal NIU, både på samma orter där RIG finns och på andra orter över hela landet.

Hösten 2025 införs dessutom ett nytt ämne i gymnasieskolan, tävlingsidrott, som kan ses som en "lightversion" av ämnet specialidrott och som kan läsas med 200 poäng. Därmed kan nästan alla elever som vill, i större eller mindre omfattning, kombinera sin valda idrott med en gymnasieutbildning.

Riksidrottsstyrelsen (RS) beslutade därför hösten 2024 att ett strategiskt utvecklingsarbete gällande RIG ska inledas med sikte på nästkommande dimensioneringsperiod (2029/30–2031/32). Syftet ska vara att modernisera nuvarande system för att bättre anpassas till dagens och framtidens elitidrott samt gymnasieskola. En plan för utvecklingsarbetet ska lämnas till RS under 2025.

2. Riktlinjer inför beredning av dimensioneringen

Grundläggande vid bedömningen är att det finns ett särskilt krav på gemensam träning och att behovet av riksrekrytering är påtagligt för respektive idrott. Antagningen ska, enligt gymnasieförordningen, ge företräde till den som har bäst förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, såväl flickor som pojkar.

Vidare ska RIG-verksamheten vara en integrerad del i SF:s elit- och landslagsverksamhet, där idrottsligt fokus ska vara att långsiktigt utveckla internationell seniorelit. Lika viktigt är att verksamheten möjliggör en studiemässig utveckling för eleverna i syfte att leda fram till en gymnasieexamen med behörighet till fortsatta studier. Skolan behöver därför kunna erbjuda flexibla schemalösningar för att underlätta RIG-elevernars vardag.

SF tillsammans med RIG har ett helhetsansvar för planering, genomförande och utvärdering av elevernas tränings- och tävlingsverksamhet. Det krävs därför behöriga och kompetenta lärare som tillsammans med SF och skollädares ansvar tar ansvar för elevernas totala utveckling. Verksamheten behöver även erbjuda ett förstärkt stöd runt eleverna genom support inom idrottsmedicin, idrottsfysiologi, idrottspsykologi och idrottsnutrition. Huvudmannens samverkan med SF är därmed central.

RIG ska även erbjuda tillgängliga och lämpliga anläggningar för den specifika idrotten, uppvisa goda förutsättningar avseende ekonomi, organisation och elevunderlag. RF stöder och följer upp utvecklingen av kvalitén i verksamheten i samarbete med SF.

2.1 Riktlinjer dimensionering RIG 2026/27–2028/29

1. RF: s syfte med RIG-verksamheten

Att erbjuda stöd till elitaktiva ungdomar med bäst förutsättningar att som seniorer nå internationell elit och för dem skapa goda möjligheter att kombinera sin elitidrottssatsning med en gymnasial utbildning genom ett individanpassat, flexibelt och

kompetent stöd i en kvalitetssäkrad studie- och elitidrottsmiljö präglad av glädje, trygghet och prestationsutveckling.

2. RF: s inriktning för RIG-verksamheten

RIG-verksamheten:

- är till för idrotter med särskilt behov av gemensam träning och tävling
- är en del av SF: s elit- och landslagsverksamhet
- finns i en miljö med god tillgång till lämpliga anläggningar
- erbjuder en helhetslösning i en god utvecklingsmiljö för idrotten och gymnasieutbildningen tillsammans med ett socialt stöd
- utvecklar ungdomar med bäst förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen
- erbjuder ett förstärkt stöd runt eleverna genom support inom idrottsmedicin, idrottsfysiologi, idrottspsykologi och idrottsnutrition.
- levererar, över tid, internationell seniorelit samt säkerställer grundläggande behörighet till vidare studier efter gymnasiet
- har en jämn könsfördelning av elever och lärare
- uppvisar behovet av riksrekrytering dvs rekrytering av elever från hela eller stora delar av landet.
- har ett SF med god organisation och ledning
- har behöriga lärare som undervisar i ämnet specialidrott
- har goda förutsättningar avseende ekonomi
- har hög status bland både flickor, pojkar och deras föräldrar samt ett högt söktryck.
-

3. RF: s målområden för RIG-verksamheten

RIG-verksamheten som helhet och samtliga SF/RIG bedriver ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete för att uppnå egna mätbara mål inom målområden:

- Nöjda elever
- RIG-lärarnas utveckling
- Elevernas idrottsliga utveckling
- Elevernas studiemässiga utveckling

4. Organisation och ledning för RIG-verksamheten

RF ger riktlinjer, samordnar och stödjer SF: s arbete med RIG-verksamheten. SF ansvarar för att RIG-verksamheten integreras i SF: s elit- och landslagsverksamhet samt leder och samordnar arbetet på respektive RIG genom en s.k. RIG-grupp. RIG-gruppen består bland annat av SF, skolledning, kommunföreträdare samt lärare i ämnet specialidrott. RIG-gruppen arbetar systematiskt och långsiktigt med RIG: s verksamhetsutveckling. SF ansvarar för att tillsammans med RIG årligen skriva och lämna in en verksamhetsplan till RF.

3. Dimensioneringsprocessen

Processen för dimensioneringen startade hösten 2024 med en informationsträff i september för berörda SF, med efterföljande enskilda SF-dialoger under september/oktober. Vid dessa möten presenterades både de ekonomiska och dimensioneringsmässiga utmaningar verksamheten står inför och som även RS tagit del av.

I december beslutade RS om riktlinjer för dimensioneringsarbetet och nästa anhalt var för huvudmännen att ansöka om RIG till Skolverket (kommunala) eller Skolinspektionen (fristående) senast den 31 januari 2025. Därefter startade det operativa arbetet och ett förslag på dimensionering lämnades till RS i mars för att sedan gå ut på remiss till berörda SF. RF:s förslag ska skickas till Skolverket senast 1 juli, varför ett slutligt ställningstagande från RS behöver göras senast vid RS möte i juni 2025.

4. Dimensioneringsförslag RIG 2026/27–2028/29

I nedanstående tabell presenteras förslag till fördelning av idrotter, elevplatser, orter och grenar/discipliner, där SF kan bedriva RIG-verksamhet 2026/27–2028/29. Normen för minsta antalet elever per treårsperiod är 12 elever för individuella idrotter per ort och 30 elever för lagbollsidrotter. RF:s bedömning är att några SF även kommande period ges undantag från 12- respektive 30-normen, för att underlätta för några mindre idrotter med litet rekryteringsunderlag och/eller för att se över sin strategi för RIG.

SF	Antal elev- platser 2023/24– 2025/26	Antal RIG 2023/24– 2025/26	Förslag antal elevplatser 2026/27–2028/29	Differens elevplatser	Discipliner	Max antal orter 2026/27–2028/29
Amerikansk fotboll*	30	1	24	-6		1 (Uppsala)
Badminton	18	2	16	-2		1 (Göteborg, Uppsala)
Basketboll	66	2	66	0		2 (Luleå, Norrköping)
Bordtennis	16	2	20	4		2 (Halmstad, Hälsinglands Utbildningsförbund, (Söderhamn))
Bowling	21	1	24	3		1 (Nässjö)
Brottning	18	2	16	-2	Fristil, grekisk romersk	1 (Arboga)
Curling*	12	1	9	-3		1 (Härnösand)
Cykel	30	1	24	-6	Landsväg, MTB xc	2 (Hagströmska AB, Falun och Skara)
Friidrott	126		120	-6		8 Bollnäs (parafridrott), Falun, Göteborg, Karlstad, Malmö, Sollentuna, Umeå, Växjö
Golf	48	2	48	0		2 (Helsingborg, Uppsala)
Handboll	48	1	48	0		1 (Göteborg, Stockholm)
Innebandy	48	1	48	0		1 (Umeå)
Judo	18	1	18	0	Shai	1 (Lindesberg)
Kanot	18	1	18	0		1 (Nyköping)
Karate	12	1	12	0	Kata, kumite	1 (Haninge)
Orientering	90	4	90	0	Orientering, skidororientering	6 (Eksjö, Göteborg, Hallsberg, Mora, Sandviken, Sollentuna)
Padel	0	0	12	12		1 (Stiftelsen Apelryd International, Båstad)
Paraidrott (flexibla platser 6) **	6	-	6	0		Enbart flexibla platser
Rodd	9	1	0	-9		
Segling	36	3	42	6	Segling, kitefoil och windfoil	3 (Lerum, Motala, Vellinge)

Simning	24	2	24	0		2 (Helsingborg, Jönköping)
Skidor	200	7	200	0	Alpint, freeski, längd, puckel, skicross, snowboard	8 (Gällivare, Lycksele, Malung-Sälen, Mora, Torsby, Sollefteå, Ulricehamn, Åre)
Skidskytte	24	2	30	6		2 (Torsby, Sollefteå)
Skyttesport	24	1	18	-6	Gevär, pistol	1 (Sävsjö)
Tennis	16	1	16	0		1 (Båstad)
Triathlon	12	1	9	-3		1 (Malmö)
Volleyboll	54	1	54	0		1 (Falköping)
Summa	1024		1012			

* = Amerikansk fotboll föreslås få dispens från 30-normen för lagbollidrotter. Svenska Curlingförbundet föreslås få dispens från 12-normen för individuella idrotter.

** = sex flexibla platser föreslås till Svenska Parasportförbundet att förläggas till valfri godkänd huvudman för RIG.

5. Konsekvenser för SF

Föreliggande förslag innebär förändringar för några SF som ligger i linje med den inriktning RS tidigare beslutat om.

5.1 SF som föreslås bli nya i RIG-systemet

Padel önskar starta RIG och sökte även inför nuvarande treårsperiod. Stiftelsen Apelryd International i Båstad har lämnat in en ansökan som är grundlig och heltäckande samt tillstyrkt av Svenska Padelförbundet. Padel är en stor internationellt idrott med god potential och SF har en bra organisation och ledning samt satsar egna resurser till RIG-verksamheten. SF belyser även hela kedjan från förening till landslag på ett tydligt sätt. RF föreslår att padel får starta RIG med 12 platser och uppmanar samtidigt SF att under de närmaste åren se över antalet NIU för att garantera ett bra söktryck till RIG:et. RF uppmanar även SF att snarast se till att få sina utvecklingsverktyg (utvecklingstrappa och kravanalys) på plats.

5.2 SF som föreslås utgå ur RIG-systemet

Rodd utnyttjar inte sina platser, vilket varit ett problem över tid. Redan vid förra dimensioneringsomgången påtalade RF att SF behöver visa ett större elevunderlag för att kunna behålla RIG:et. RF föreslog då att ge rodd ytterligare en chans till att stärka rekryteringen genom att ge rodd 9 platser inför innevarande period. SF har inte lyckats nyttja de 9 tilldelade platserna under innevarande treårsperiod och har därför själva beslutat att lägga ner RIG i Jönköping. Ingen ansökan har inkommit.

5.3 SF som förslår en sänkning av antalet platser i RIG-systemet

Amerikansk fotboll fick en neddragning av antalet platser från 30 till 20 inför dimensioneringsperioden 2020/21–2022/23. Inför innevarande treårsperiod hade verksamheten haft en positiv utveckling med fler flickor än tidigare bland RIG-eleverna och amerikansk fotboll fick därför åter 30 platser. RIG levererar till senior internationell elit främst på herrsidan, men antalet flickor i RIG-verksamheten är åter mycket lågt, endast 1 flicka tillhörande innevarande treårsperiod finns i dagsläget på RIG:et i Uppsala och ytterligare 2 elever ska, enligt uppgift från SF, tas in hösten 2025. SF har önskat 55 platser, vilket RF inte kan motivera. SF får behålla sitt RIG ytterligare en period men med ett reducerat antal platser och behöver arbeta för en mycket jämnare könsfördelning för att RIG:et ska finnas kvar nästkommande dimensionering. Målet bör vara att klara 40/60 för underrepresenterat kön. RF föreslår en minskning av antalet platser från 30 till 24 och dispens från 30-normen som gäller för övriga lagbollidrotter.

Badminton har en leverans från RIG till internationella mästerskap på seniornivå strax under medel jämfört med övriga RIG-idrotter. SF har under flera dimensioneringsomgångar beviljats dispens från 12-normen för att kunna fördela sina nuvarande 18 platser på två orter. RF anser att dispensen nu bör upphöra och att det är dags för SF att kraftsamla sina bästa elitaktiva i gymnasieåldern på en RIG-ort. RF kan dessutom konstatera att RIG-verksamheten i Göteborg har en stor andel lokalt rekryterade elever. SF har önskat 24 platser fördelat på två orter, men RF:s förslag är en minskning av antalet platser från 18 till 16 på en ort utifrån ovanstående motivering.

Brottning har över tid förhållandevis god leverans till internationella seniora mästerskap framför allt på damsidan, dock är andelen lokal/regional rekrytering i Klippan hög. Brottning har under innevarande treårsperiod, liksom badminton, tillåtelse att avvika från 12-normen genom att kunna fördela 18 platser på två orter. SF har beslutat att kraftsamla sin RIG-verksamhet på en ort kommande treårsperiod och enbart Arboga kommun har ansökt om fortsatt RIG-verksamhet. SF har önskat 18 platser men RF föreslår en minskning från 18 till 16 platser.

Curling kommer inte att nyttja sina 12 RIG-platser under innevarande treårsperiod, vilket även var fallet under perioden 2020/21–2022/23. RIG-verksamheten är i övrigt bra liksom leveransen över tid till internationell elit på seniornivå. RF föreslår att ge SF ytterligare en chans att stärka rekryteringen genom att tilldela curling 9 platser kommande period och därmed göra ett undantag från normen om 12 elever. RF föreslår därmed en sänkning från 12 platser till 9.

Cykel har bra RIG-verksamhet i Skara men könsfördelningen har utvecklats till det sämre avseende flickorna. Vidare nyttjade SF endast 27 av sina 30 platser treårsperioden 2020/21–2022/23. Av dessa var det enbart 7 flickor. RIG har haft få flickor över tid, vilket RF påtalat tidigare. SF har flera starka NIU-miljöer, vilket kan vara en anledning till sämre söktryck till RIG. SF:s organisation och ledning för RIG behöver stärkas och SF behöver leda RIG avseende såväl ansökningsförfarandet som i det vardagliga utvecklingsarbetet. SF önskar fortsatt 30 platser, men RF:s uppfattning är att det inte kan motiveras längre utan föreslår en sänkning från 30 till 24.

Friidrott har övervägande lokal/regional rekrytering vid några av sina RIG. Varje RIG-ort har NIU-platser och behovet av riksrekrytering anses därmed relativt lågt. Leveransen till EM, VM och OS kan utvecklas i relation till antal elevplatser genom åren och i relation till övriga idrotter. Leveransen till internationell seniorelit kan utvecklas även om SF levererar till landslag.

Inför innevarande treårsperiod tog Svenska Friidrottsförbundet över parafridrotten från Parasportförbundet. Redan under treårsperioden 2020/21–2022/23 nyttjade parafridrotten enbart 4 av sina då tilldelade 12 platser. Som ett alternativ till nedläggning och för att möjliggöra en fortsättning av verksamheten i Bollnäs föreslog RF ett undantag från 12-normen genom att Svenska Friidrottsförbundet tilldelas 6 platser för parafridrott i Bollnäs till innevarande treårsperiod. Av elevredovisningen går att utläsa att enbart 2 elever är antagna inom nuvarande treårsperiod och efter samtal med SF är bedömningen att ytterligare 2 elever kommer att börja hösten 2025, vilket skulle innebära att endast 4 av de 6 tilldelade platserna nyttjas. SF har önskat 176 platser, vilket skulle vara en ökning med 50 platser, vilket RF inte kan motivera. RF:s förslag mot bakgrund av ovanstående är en minskning av antalet platser från nuvarande 126 till 120. Om SF vill behålla sitt RIG för parafridrotten i Bollnäs får det ske inom ramen för de platser RF föreslår. RF uppmanar samtidigt SF att nyttja de flexibla RIG-platserna för parafridrotten för att integrera kommande elever i befintliga RIG-miljöer.

Skyttesport har en bra koppling till landslagsverksamheten men vid RF:s besök i Sävsjö våren 2024 uttryckte eleverna missnöje med verksamheten och resultatet från elevenkäten samma år bekräftar även detta. Ingen av lärarna i skytte har lärarbehörighet, vilket bör åtgärdas. Söktrycket till RIG är svagt och platserna nyttjades ej fullt ut under treårsperioden 2020/21–2022/23. SF verkar inte heller helt nyttja sina platser innevarande period. SF har dock önskat fortsatt 24 platser, men RF föreslår en minskning från 24 till 18 platser.

Triathlon är en liten idrott i Sverige, framför allt i aktuella åldersgrupper. Söktrycket till RIG är lågt och RIG:et har svårt att fylla sina tilldelade platser. Svenska Triathlonförbundet, som i dagsläget har sitt RIG i Motala, vill göra en ny satsning i Malmö och därmed flytta sitt RIG dit. Både Malmö stad och Motala kommun har skickat in en ansökan till Skolverket, men SF har enbart tillstyrkt Malmö. En huvudman som inte blivit tillstyrkt av berört SF kan aldrig bli aktuell för RIG. RF föreslår att ge SF ytterligare en chans att stärka rekryteringen till RIG genom att tilldela triathlon 9 platser kommande period. Därmed görs ett undantag från 12-normen för att SF ska kunna starta RIG-verksamhet i Malmö. RF föreslår därmed en sänkning från 12 till 9 platser.

5.4 SF som förslår en ökning av antalet platser i RIG-systemet

Bordtennis fick en sänkning av antalet platser till dimensioneringen 2023/24–2025/26 från 21 till 16, eftersom RIG:et i Köping inte fyllde platserna samt att könsfördelning var svag till flickornas nackdel. Bordtennis utvecklade sitt RIG i Köping och flyttade sin RIG-verksamhet till Halmstad respektive Söderhamn hösten 2023 för att göra en ny strategisk satsning. SF fick dispens från 12-normen och kunde fördela sina 16 platser på 2 orter. SF har en ny men stabil organisation och ledning, är en framgångsrik växande idrott samt har förbättrat rekryteringen av flickor. SF önskar 20 platser och RF tycker det är berättigat utifrån att verksamheten på de nya orterna kommit i gång på ett bra sätt. RF föreslår därför en ökning från 16 till 20 platser med fortsatt undantag från 12-normen.

Bowling har en bra RIG-verksamhet med en god utvecklingsmiljö i Nässjö och RIG tar ett helhetsansvar för elevernas utveckling. Leveransen till seniora landslag och mästerskap är under medel jämfört med övriga RIG-idrotter. Inför innevarande treårsperiod fick bowling minskat antal platser eftersom andelen flickor var för låg, men det har nu åtgärdats är i det närmaste 40/60. RF föreslår en utökning av antalet platser, från 21 till 24, vilket också är SF:s önskemål.

Segling fick en ökning av antalet platser inför treårsperioden 2023/24–2025/26 och kunde därmed starta ett nytt RIG i Vellinge för Windfoil och Kitefoil. Seglingens RIG har en god resultatutveckling och levererar i hög grad vid internationella mästerskap på seniornivå. Lerum har fortfarande en stor lokal/regional rekrytering då majoriteten av eleverna kommer från Göteborgsområdet. RF föreslår en utökning av antalet platser för segling, från 36 till 42, vilket också är SF:s önskemål.

Skidskytte är en liten men växande idrott där RIG framgångsrikt levererar till internationell elit på seniornivå. De etablerade RIG-verksamheterna i Sollefteå och

Torsby håller hög kvalitet, med behöriga lärare och hög standard på anläggningar och övriga faciliteter. SF har en bra och stabil organisation och ledning med en tydlig koppling från RIG till postgymnasial miljö och landslag. SF har önskat 48 platser, vilket inte kan motiveras. RF:s förslag är dock en utökning från 24 till 30 platser.

5.5 SF som förslås oförändrat antal platser

Basketboll har en hög kvalitet på sin RIG-verksamhet med bra riksrekrytering och könsfördelning samt ett helhetskoncept för träning och tävling för både pojkar och flickor. Dock är leveransgraden till internationella mästerskap på seniornivå mycket låg över tid i jämförelse med andra idrotter i RIG-systemet. RF:s bedömning är dock att basket bibehåller 66 platser på två RIG, med tanke på att Norrköping är nya i RIG-systemet från hösten 2023. RF:s medskick är att basket till nästa treårsperiod bör överväga en RIG-ort likt övriga lagbollidrotter utifrån att det finns ett stort och utbrett NIU-system.

Kanot utnyttjar inte fullt ut sina tilldelade platserna och har en ojämn könsfördelning till flickornas nackdel. Söktrycket och elevnöjdheten kan förbättras. Leveransen till internationella mästerskap på seniornivå är god. SF har önskat fortsatt 18 platser, vilket också är RF:s förslag.

Golf har en stark koppling till elitutvecklingsplanen och bra RIG-verksamhet. SF:s ledning och organisation är stabil. Könsfördelningen i Uppsala bör dock förbättras då andelen flickor är för låg. SF har önskat fortsatt 48 platser, vilket också är RF:s förslag.

Handboll har en positiv utveckling av befintligt RIG där starka föreningsmiljöer i kombination med stort NIU-system främjar individuell utveckling. Dock sker rekryteringen till RIG:et i ganska hög grad från Göteborgsregionen. Helhetslösningen i handboll är inte fullt tillräcklig, då RIG-verksamheten fortsatt är organiserad utifrån klubbssamarbeten likt NIU, vilket skiljer sig från övriga lagbollidrotter i RIG-systemet. RIG levererar inte heller mer till internationell seniorelit än vad NIU gör avseende både dam och herr. Handboll vill starta ytterligare ett RIG i Stockholm och har därför önskat 60 platser, vilket RF inte kan motivera. RF:s förslag är fortsatt 48 platser.

Innebandy har en bra RIG-verksamhet och RIG:et tar ett helhetsansvar för träning och tävling. Utvecklingsmiljön i Umeå är god. Dock kan leveransen till internationell elit på seniornivå utvecklas. SF har önskat fortsatt 48 platser, vilket också är RF:s förslag.

Judo har en svag leverans till internationell elit på seniornivå i relation till övriga RIG-idrotter. RIG-verksamheten i Lindesberg är bra och SF har inga NIU utan kraftsamlar sina aktiva till RIG:et i Lindesberg. SF har önskat fortsatt 18 platser, vilket också är RF:s förslag.

Karatens RIG-verksamhet i Haninge fick viss kritik vid RF:s besök och resultaten från den senaste elevenkäten visade på låga resultat. SF har agerat och gjort några viktiga förbättringar avseende förutsättningarna för läroledd träning på skoltid, elevernas möjlighet till styrketräning, stöd inom idrottspsykologi samt internationellt tävlande. Karate önskar fortsatt 12 platser, vilket också är RF:s förslag.

Orientering har en bra och stabil verksamhet på sina RIG och elevnöjdheten är god. RIG har en god leveransgrad till internationella mästerskap på seniornivå, en hög andel riksrekrytering och bra koppling till landslagsverksamheten. Orientering är stora i RIG-systemet i relation till sin storlek jämfört med övriga RIG-idrotter och den ökning till 144 platser som SF önskar kan inte motiveras. RF:s förslag är fortsatt 90 platser.

Parasport har behov av flexibla plaster att fördela till olika idrotter på orter som har RIG. Möjligheterna för parasportens flexibla platser har funnits i 15 år och de senaste dimensioneringsomgångarna har 6 platser tilldelats, dock nyttjas inte alla platser. Men i takt med att övriga idrotter i högre utsträckning än tidigare arbetar för en inkludering av parasportare föreslår RF att parasport får behålla 6 flexibla platser även kommande treårsperiod.

Simning har en bra RIG-verksamhet och flera NIU kopplade till starka föreningsmiljöer. Leveransen till internationella mästerskap på seniornivå är under medel i jämförelse med övriga RIG-idrotter, dock är Jönköping fortfarande relativt ny som ort. SF önskar fortsatt 24 platser, vilket också är RF:s förslag.

Skidor är fortsatt störst i RIG-systemet med stort behov av tillgång till snösäkra anläggningar. Resultaten på internationell senior elitnivå är svikande i ett par grenar och leveransgraden till internationella mästerskap på seniornivå är under medel i jämförelse med andra RIG-idrotter. SF bör göra en djupare analys av samtliga grenar avseende antal platser och antal orter. Vidare bör SF se över elevnöjdheten på några orter/grenar då det finns stora utmaningar inom det psykosociala området.

RF rekommenderar, likt tidigare, att SF ser över möjligheten att stärka några utvalda miljöer och våga prioritera färre orter där miljöerna är bäst utvecklade. SF behöver även se över leveransen för olika grenar från de olika orterna för att spetsa RIG-verksamheten,

vilket troligen ser olika ut i olika grenar. SF har önskat 210 platser, vilket inte kan inte motiveras utan RF föreslår fortsatt 200 platser.

Tennis är en stor idrott där det finns utmaningar gällande kombinationen gymnasiestudier och full satsning. Antalet gymnasieprogram för RIG-eleverna att välja mellan är bristfälligt och RIG-lärarna saknar lärarbehörighet. Den teoretiska undervisningen inom ämnet specialidrott måste säkras och eleverna psykiska hälsa fortsatt omhändertas. SF har dock tagit framförd kritik på allvar och snabbt åtgärdat flera av de påtalade bristerna. SF har önskat 18 platser, men RF:s förslag är fortsatt 16 platser.

Volleyboll är en liten lagbollidrott i Sverige med två grenar vid sitt RIG i Falköping. Idrotten växer och har levererat till internationell elit på damsidan och beach på herrsidan, vilket legat i linje med SF:s tidigare strategiska satsning. RIG-lärarna saknar behörighet i ämnet specialidrott, vilket bör åtgärdas. SF har önskat fortsatt 54 platser, vilket också är RF:s förslag.

6 Ekonomi

Bidraget till respektive huvudman föreslås vara oförändrat jämfört med innevarande dimensioneringsperiod. Det innebär en rak modell där varje elev ger upphov till ett visst bidrag till respektive huvudman oavsett idrott. Bidraget föreslås till 38 000 kr per elev och läsår, förutom för de RIG som huserar elever med funktionsnedsättning. Här föreslås 65 000 kr, även denna summa oförändrad, för att verksamheten kräver särskild anpassning. Likt tidigare ska medlen användas för att skapa bättre möjligheter för elitsatsande ungdomar att kombinera sin idrottsutövning med utbildning vid RIG. För att slutligen ta höjd för möjligheten att studera ett s k fjärde år och skapa bättre möjligheter för den aktuella eleven att kombinera sin idrottsutövning med utbildning föreslås det fortsatt utgå ett begränsat bidrag för dessa elever (150 platser per läsår) omfattande 20 000 kr per läsår.

För att kunna fördela cirka 42,5 mkr årligen i RIG-bidrag och samtidigt kunna hantera nuvarande system utifrån de krav och förväntningar som åligger det RF och RIG krävs det en budget på sammanlagt 46 mkr. RF erhåller årligen 43 mkr i öronmärkt stöd från staten och resterande 3 mkr har RS i januari 2025 fattat beslut om att tillföra årligen från så kallade ändamålsbestämda medel. Det är medel som tidigare inte varit destinerade till RIG-verksamheten utan RS har tagit ett aktivt beslut att säkerställa nivån på RIG-verksamheten genom att klassificera om tidigare ej nyttjade medel för andra verksamhetsområden.

Nedanstående tabell visar den ekonomiska fördelningen på cirka 42,5 mkr per år för kommande treårsperiod. Såväl summan per SF som den totala summan är dock preliminär och kan komma att ändras beroende på remissvar och påföljande justeringar.

6.1 SVEMO

Tilläggas bör att Svenska Motorsportförbundet, SVEMO, inte kunde starta RIG-verksamhet hösten 2020 eftersom den tilltänkte huvudmannen drog sig ur. Efter en ansökan från Sävsjö kommun som RF godkände och Skolverket fastställde under 2021, startar verksamheten hösten 2022 det vill säga två år efter övriga RIG-idrotter. Svemo har 24 platser under perioden 2022/23–2024/25, vilket kommer att bestå även under perioden 2025/26–2027/28. Detta behöver också räknas in i den totala budgeten för RIG kommande år. Se tabell under 6.4.

6.2 Ett fjärde studieår

I gymnasieförordningen, 9 kap 7§, finns en öppning för förlängd studietid, ett fjärde år. Enligt denna får huvudmannen besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev i gymnasieskolan får fördelas över längre tid än tre år, om eleven har läst ett reducerat program eller om det med hänsyn till elevens förutsättningar i övrigt finns särskilda skäl för det. Huvudman och SF kan då gemensamt inge en särskild ansökan till RF om statsbidrag för att skapa bättre möjligheter för den aktuella eleven att kombinera sin idrottsutövning med utbildning också för denna tid. Ansökningar från SF gällande ett fjärde år på RIG ökar stadigt och RF:s förslår därför fortsatt att 150 platser per läsår, där varje plats får ett bidrag på 20 tkr per läsår. Totalt innebär det att 3 mkr per läsår behöver räknas in den totala budgeten för kommande treårsperiod.

6.3 RF:s bidrag för åk 1–3, 2026/27–2028/29

SF	Nuvarande platser	Nuvarande ekonomi	Förslag platser åk 1-3	Förslag ekonomi åk 1-3
Amerikansk fotboll	30	1 140 000	24	912 000
Badminton	18	684 000	16	608 000
Basketboll	66	2 508 000	66	2 508 000
Bordtennis	16	608 000	20	760 000
Bowling	21	798 000	24	912 000
Brottning	18	684 000	16	608 000
Curling	12	456 000	9	342 000
Cykel	30	1 140 000	24	912 000
Friidrott	126	4 950 000	120	4 560 000
Golf	48	1 824 000	48	1 824 000

Handboll	48	1 824 000	48	1 824 000
Innebandy	48	1 824 000	48	1 824 000
Judo	18	684 000	18	684 000
Kanot	18	684 000	18	684 000
Karate	12	456 000	12	456 000
Orientering	90	3 420 000	90	3 420 000
Padel	0	0	12	456 000
Paraidrott	6	390 000	6	390 000
Rodd	9	342 000	0	0
Segling	36	1 368 000	42	1 596 000
Simning	24	912 000	24	912 000
Skidor	200	7 600 000	200	7 600 000
Skidskytte	24	912 000	30	1 140 000
Skyttesport	24	912 000	18	684 000
Tennis	16	608 000	16	608 000
Triathlon	12	456 000	9	342 000
Volleyboll	54	2 052 000	54	2 052 000
Summa	1024	39 236 000	1012	38 618 000

6.4 RIG-bidrag totalt för RIG 2026/27–2028/29

RIG-bidrag totalt per år 2026/27–2028/29	SEK
Åk 1–3	38 618 000
Fjärde året, 150 platser	3 000 000
SVEMO 2025/26–2027/28	920 000
Totalt	42 538 000

7 Jämställdhet

Det övergripande målet för idrottens jämställdhetsarbete är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma idrotten och sitt deltagande i idrottsrörelsen. Bland delmålen framgår att flickor och pojkar, kvinnor och män, ska ges lika möjligheter och villkor att utöva och leda idrott. Det kräver att resurserna fördelas likvärdigt och rättvist till flickors och pojkars samt kvinnors och mäns idrottande. Båda könen ska ha tillgång till kompetenta tränare och ledare samt likvärdiga förutsättningar för träning och tävling, såsom tillgång till anläggningar, träningstider och ekonomiska resurser.

Ska dessa mål uppfyllas måste båda könen ges likvärdiga förutsättningar och lika möjligheter och villkor i RIG-verksamheten. Inget kön kan ha avsevärt flera platser och alla ingående SF behöver gemensamt bidra till detta. Förhållandet 40–60 är könsneutralt och utgångspunkten är inte att kvinnor (som i dagsläget vanligen utgör den underrepresenterade gruppen inom idrotten) ska utgöra 40 procent och män 60 procent.

När det gäller jämställdheten bland lärarna vid RIG finns det mycket kvar att utveckla för flera SF, en utmaning som gäller även för nationellt godkända idrottsutbildningar och SF:s elit- och landslagsverksamhet.

8 Nya och förnyade ansökningar

Vid ansökningstidens utgång den 31 januari 2025 hade 61 ansökningar inkommit från 36 kommunala huvudmän samt 2 fristående huvudmän. Ansökningarna berör 25 SF.

8.1 Utlåtande över nya ansökningarna

RF:s utlåtande över nya ansökningarna från huvudman, idrotter och/eller discipliner bygger i huvudsak på svaren från huvudmannen och SF utifrån det ansökningsunderlag RF inhämtat. Ansökan från huvudmannen innehåller uppgifter om kommunens/friskolans infrastruktur och specialidrottstradition, skolans programutbud och resurser, sociala miljö, anläggningar och finansiering. Frågeställningarna till SF handlar om hur RIG:et kopplas till SF:s elit- och landslagsverksamhet, lärar-/tränarkompetens, elevrekrytering och SF:s organisation och ledning för RIG. RF har gjort följande bedömning avseende nya idrotter utifrån de ansökningar som inkommit samt efter möte med företrädare från SF i de fall ansökan har gällt ett nytt SF.

8.2 Ansökningar från nya idrotter/huvudmän

Ansökande huvudman	Skola	Idrott
Stiftelsen Apelryd International i Båstad	Apelrydsskolan	Padel

Padel – ansökan har inkommit från Stiftelsen Apelryd International i Båstad.

Ansökningen är genomarbetad och tillstyrkt av Svenska Padelförbundet.

RF godkänner Stiftelsen Apelryd International i Båstad, som nytt RIG för padel med 12 platser.

8.3 Ansökningar från ny/nya huvudmän för idrotter som redan har RIG

Ansökande huvudman	Skola	Idrott
Academedi AB, (Falun)	Hagströmska gymnasiet	Cykel
Lycksele kommun	Tannbergsskolan	Skidor, längd
Malmö stad	Malmö Idrottsgymnasium	Triathlon

Sollentuna kommun	Rudbeck Introduktionsprogrammet och Löpargymnasiet	Orientering
Stockholms kommun	Midsommarkransens gymnasium och Sjölin's gymnasium Södermalm	Handboll

Cykel – ansökan har inkommit från Academedia AB, Hagströmsgymnasiet i Falun. Ansökningen är genomarbetad och tillstyrkt av Svenska Cykelförbundet. Det ankommer på SF att inom ramen för de av RF föreslagna platserna besluta vilken/a huvudman/män som ska komma i fråga.

RF godkänner Academedia AB, Hagströmska gymnasiet i Falun som nytt möjligt RIG för cykel, men att SF själva får avgöra var deras möjliga RIG ska förläggas.

Handboll – ansökan har inkommit från Stockholms kommun, Midsommarkransens gymnasium och Sjölin's gymnasium Södermalm. Ansökningen är genomarbetad och tillstyrkt av Svenska Handbollförbundet. Det ankommer på SF att inom ramen för de av RF föreslagna platserna besluta vilken/vilka huvudman/män som ska komma i fråga.

RF godkänner Stockholms kommun som ny möjlig RIG-ort för handboll, men att SF själva får avgöra var deras möjliga RIG ska förläggas.

Orientering – ansökan har inkommit från Sollentuna kommun. Ansökningen är genomarbetad och tillstyrkt av Svenska Orienteringsförbundet. Det ankommer på SF att inom ramen för de av RF föreslagna platserna besluta vilken/a huvudman/män som ska komma i fråga.

RF godkänner Sollentuna som möjlig ny RIG-ort för orientering, men att SF själva får avgöra var deras möjliga RIG ska förläggas.

Skidor, längd – ansökan har inkommit från Lycksele kommun. Ansökningen är genomarbetad och tillstyrkt av Svenska Skidförbundet. Det ankommer på SF att inom ramen för de av RF föreslagna platserna besluta vilken/vilka huvudman/män som ska komma i fråga.

RF godkänner Lycksele som ny möjlig RIG-ort för skidor (längd), men att SF själva får avgöra var deras möjliga RIG ska förläggas.